

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

PERIODICALS
August 14, 1997

Vol. LXXXVII Kaina 50 c.

KETVIRTADIENIS — THURSDAY, RUGPJŪTIS — AUGUST 14, 1997

Nr. 157

Kažkas nori pagadinti žydų ir lietuvių santykius

Vilnius, rugpjūčio 13 d. (BNS) — Lietuvos kultūros ministras ir Vilniaus Gaono 200-ųjų mirties metinių paminėjimo darbo grupės pirmininkas Saulius Šaltenis pareiškė, kad raginimas boikotuoti šias iškilmes gali būti vertinamas tik kaip „negeoraniškas mėginimas gadinti besivystančius gerus žydų ir lietuvių santykius“.

Ministro pareiškime toks Simon Wiesenthal centro Jeruzalės skyriaus direktoriaus Efraim Zuroff raginimas vadinamas siekimu „neatsakingai vartoti kolektyvinės kaltės sąvoką, dar kartą nepagrįstai kaltinti Lietuvos valstybę rengus masines žydų žudynes Antrojo pasaulinio karo metais ir sieti tai su Vilniaus Gaonui skirtais renginiais“.

Ministras S. Šaltenis primena, kad Lietuvos prezidentas, Seimas ir vyriausybė įvairiomis progomis yra pareiškę apgailestavimą dėl lietuvių dalyvavimo žydų žudynėse. Yra pasirašytas ir įvairioms

partijoms priklausančių Lietuvos parlamentarių raginimas paspartinti įtariamo dalyvavimo žydų genocido Aleksandro Lileikio bylos nagrinėjimą, pažymi S. Šaltenis.

Rugšėjo mėnesį Lietuva rengia iškilmingą viso pasaulio žydų garbinamo Vilniuje gyvenusio išmintiausio, Talmudo tyrinėtojo Gaono Eliahu 200-ųjų mirties metinių minėjimą, į kurį laukiama atvykstant jo garbintojų iš viso pasaulio ir kitų aukštųjų svečių. Pakviestas ir Izraelio prezidentas Ezer Weizman.

Formaliai E. Zuroff raginimas boikotuoti minėjimą buvo siejamas su neva Vilniuje išniekintu Gaono kapu. Iš tiesų kapas nenukentėjo, bet rugpjūčio pradžioje buvo svaistikomis išterliotas akmuo, žymėjęs senų žydų kapinių vietą. Kažkada jose buvo palaidotos žinomos Talmudo tyrinėtas Gaon Eliahu, tačiau dabar jo panteonas yra įrengtas kitose kapinėse.

JAV pasveikino Lietuvos vyriausybės ryžtą

Vašingtonas, rugpjūčio 13 d. (AP, BNS) — Jungtinių Valstijų Valstybės departamentas antradienį pasveikino Lietuvos ministro pirmininko Gedimino Vagnoriaus pareiškimą, kad vyriausybė ketina siūlyti Baudžiamojo kodekso pataisas, kurios leistų pateikti kaltinimus Aleksandriui Lileikiui ir kitiems įtariamiems karo nusikaltėliams.

Departamento atstovas spaudai James P. Rubin pareiškė, kad JAV seniai buvo susirūpinusios dėl dėsimo teisti A. Lileikį ir kitus nacių kolaborantus.

„Kaltinimų pateikimas A. Lileikiui be abejonės būtų svarbus žingsnis priekini“, pasakė J. Rubin.

Lietuvos vyriausybė neseniai paskelbė parengianti

Baudžiamojo kodekso pataisas, kurios leistų pateikti oficialius kaltinimus genocidu ir nusikaltimais žmonijai įtariamiems asmenims, nepriklausomai nuo jų sveikatos ar kitų aplinkybių.

Generalinė prokuratūra jau baigė parengtinį tardymą 90-mečio A. Lileikio byloje, tačiau negali paskelbti jo kaltinamuoju dėl visai prastos sveikatos. Pasak medicininio patikrinimo išvadų, A. Lileikis nepagydomai serga, ir bet koks susijaudinimas gali būti pavojingas gyvybei.

Pernai JAV pilietybės netekęs A. Lileikis įtariamas žydų persekiojimu per II pasaulinį karą, kai vadovavo Vilniaus apskrities saugumo policijai nacių okupuotoje Lietuvoje.

Lietuvoje saugomos toros nebus perduotos muziejams

Vilnius, rugpjūčio 13 d. (BNS) — Trečiadienį išplatintame pranešime pažymima, kad Jeruzalėje veikiančio Vil-

niaus žydų šventųjų vietų globos komiteto nario Išajos Epšteino tvirtinimas esą M. Mažvydo bibliotekoje saugoma 371 tora, kuri bus perduota Lietuvos žydų valstybiniam muziejui nėra tikslus.

Kultūros ministerija pažymi, kad bibliotekoje saugomi 6 sveikti torų ritiniai. Rugšėjo mėnesį minint Vilniaus Gaono Eliahu 200-ąsias mirties metines, keturi iš jų bus perduoti Vilniaus, Kauno ir Klaipėdos sinagogoms.

Taip pat bibliotekoje yra saugomi 365 didesni ar mažesni torų fragmentai, kurie bus palaidoti laikantis žydų religinių kanonų. Lietuvos žydų bendruomenė dėl tikslios palaidojimo tvarkos kreipėsi patarimo į Haifos Rabiną, sakoma pranešime.

Prieš savaitę Jeruzalėje veikiančio Vilniaus žydų šventųjų vietų globos komiteto narys I. Epšteinas tvirtino, kad M. Mažvydo bibliotekoje saugoma 371 tora tikriausiai bus perduota Lietuvos žydų valstybiniam muziejui. Tačiau, pagal žydų religinius kanonus, toros turi būti atnaujinamos, pašventinamos ir perduotos si-

Liepos 4 d. Lietuvoje viešėjo Europos Komisijos narys, atsakingas už žemės ūkį, Franz Fischler ir jo kabineto vadovas Corrado Pirzio-Biroli, kurie susitiko su Lietuvos premjeru Gedimynu Vagnoriumi ir žemės ūkio ministru Vytautu Knašiu. Susitikime buvo aptartos Lietuvos žemės ūkio pertvarkymo problemos, pabrėžiant, jog jos nėra didesnės, nei kitų valstybių, kandidatų į Europos Sąjungą. „Europos Sąjunga nėra pasakų kraštas, reikėtų žinoti, kur yra jos stipriausios, o kur — neigiamos pusės“, sakė F. Fischler, kalbėdamas su Lietuvos Seimo pirmininku Vytautu Landsbergiu, kuris paprašė suteikti Lietuvai daugiau informacijos apie tai, su kokiais sunkumais praityje susidūrė stojant į Europos Sąjungą dabartinės jos narės.

P. Lileikio nuotr.: Seimo pirmininkas (dešinėje) savo atostogų metu susitiko su ES įgaliotiniu Franz Fischler.

Lietuvos ir Europos Sąjungos derybos turėjo būti atidėtos

Vilnius, rugpjūčio 13 d. (BNS) — Socialdemokratų manoma, kad Lietuva Europos Komisijos išvadose įvertinta teisingai, nors pripažįsta, kad dokumente neišvengta klaidų. Ekonomistas Gediminas Černiauskas spaudos konferencijoje trečiadienį sakė, kad Europos Komisijos išvados leidžia suabejoti tvirtinimais, kad „Lietuva sėkmingai vykdo reformas, viena pirmųjų pradėjo privatizavimą“.

Europos Komisija nerekomendavo pradėti derybų su Lietuva dėl narystės Europos Sąjungoje dėl nepakankamo žemės ūkio, muitinių sistemos išvystymo, atsilikusių energetikos sektoriaus, per mažo demesio aplinkos apsaugai. Pasak socialdemokratų atstovo, šios išvados yra teisingos.

Dokumente atsiradusius klaidingus teiginius G. Černiauskas įvardino, kaip pačių Lietuvos pareigūnų aplaidumą, kurie Europos Sąjungai suteikė per mažai informacijos.

Jis pažymėjo, kad europiečiams nereikia ubagų, reikia lygiavertį bendradarbių. „Tačiau jau keletą metų mes samoningai kūrėme neturtiną šalį įvaizdį“, sakė ekonomistas.

Dabartinė vyriausybė neatliko svarbiausių darbų

Seimo socialdemokratų frakcijos narys Vytenis Andriukaitis mano, kad per devynis mėnesius konservatorių vyriausybė įvykdė tik smulkias pataisas, o patys didžiausi darbai buvo nepradėti ir palikti atečiai.

Antradienį spaudos konferencijoje jis teigė, kad daugelis vyriausybės programoje numatytų įgyvendinti projektų nagogoms. Netinkamas naudoti toras reikia palaidoti.

I. Epšteinas pažymėjo, kad torų restauravimas reikalauja didelių piniginių lėšų, ir kai kurios valstybės, nepajėgiamos imtis šio darbo, šventas knygas perdavė Izraeliui.

net nepradėti vykdyti. V. Andriukaitis pažymėjo, kad iki šiol nepateiktas strateginių objektų sąrašas ir jų vertinimo nuostatai. Nesant tokių kriterijų, strateginiai objektai virsta komerciniais“, sakė jis.

Drauge socialdemokratų atstovas pasidžiaugė, kad nesi-

ruošiamą privatizuoti geležin-

kelių, elektrinių, oro uostų.

Tačiau Seimo narys nusi-tebėjo tuo, kad vyriausybė pasirinko atostogas rugpjūtį, kai reikia rūpintis grūdų supirkimu ir eksportu.

Jo nuomone, bent keturi šiemet priimti įstatymai neatitinka Europos Sąjungos normų reikalavimų, nors vyriausybės programoje daug dėmesio skiriama integruotis į ES.

Vyriausybė susirūpino badaujančiais „Auridos“ darbininkais

Vilnius, rugpjūčio 13 d. (BNS) — Ministrą pirmininką pavaduojantis teisingumo ministras Vytautas Pakalniškis trečiadienį pasirašė nutarimą, kuriuo kelios ministerijos įpareigotos nedelsiant dar kartą aptarti bankrutuojančios Panevėžio „Auridos“ įmonės likvidavimo bei atsiskaitymo su darbuotojais problemas.

Ūkio, Finansų, Socialinės apsaugos ir darbo bei Valdy-mo reformų ir savivaldybių reikalų ministerijos privalo pateikti pasiūlymus vyriausybei iki šio penktadienio.

Nuo praėjusio penktadienio prie Seimo bado streiką paskelbė pusšimtis „Auridos“ darbininkų, reikalaujančių nedelsiant išmokėti jiems atlygi-

nimus — apie 8 mln. litų bei išieškoti išsivaistytą bendrovės turtą — apie 50 mln. litų. Atlyginimų darbininkai negauna jau dvejus metus, jiems nemokamos ir socialinio draudimo išmokos.

V. Pakalniškis „Auridos“ būklę bei administracijos ir darbuotojų konfliktą trečiadienį aptarė su Darbininkų sąjungos pirmininke Aldona Balsiene ir ūkio viceministru Antanu Bartuliu, pranešė vyriausybės spaudos tarnyba.

Nutarta imtis priemonių socialinei darbininkų padėčiai pagerinti, taisyti administravimo klaidas, organizuoti nemokamus pietus „Auridos“ valgykloje.

Ištaigingo Turniškių rajono gyventojai neteko lengvatų

Vilnius, rugpjūčio 13 d. (BNS) — Senujų Turniškių jau neliko, nes paskutinieji reprezentaciniai pastatai šiemet parduoti užsienio ambasadoms, o tarnybinių butų nuoma išaugo keliasdešimt kartų, teigia vyriausybė.

* Rugšėjo 1-ąją kartu su Lietuvos studentais mokslus Vilniaus universitete (VU) pradės ir 13 ar 15 Cečėnijos piliečių, kurie bus priimti be stojamųjų egzaminų, pasakoją „Respublika“ (08.13). Pirmaisiais mokslo metais cečėnai mokysis tik lietuvių kalbos, vėliau galės pasirinkti norimą specialybę.

Vyriausybės spaudos tarnybos išplatintame pareiškime trečiadienį paneigiama kai kurių buvusių valstybės pareigūnų „klaidinga informacija apie Turniškes esančius tarnybinius butus bei naujus nuomos mokescius“.

Pareiškime sakoma, kad nuo šių metų pavasario tarnybinių butų gyventojai moka tikrą nuomos kainą — vidutiniškai 3-5 litus už kv. metrą per mėnesį, be to, Vilniaus savivaldybės nustatytą valstybės gyvenamųjų patalpų nuomos mokesį, padidintą 10 kartų. Gyventojai taip pat patys moka už komunalines paslaugas — šildymą, vandenį,

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TEL: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • DRAUGAS@EARTHLINK.NET

Pasaulio naujienos

(Remiantis DPA, Reuter, BNS, INTERFAX, ITAR-TASS, BelaPAN, RIA žinių agentūrų pranešimais.)

Talinas. Rusija jau nebesieja dvišalės sienos sutarties pasirašymo su rusakalbių gyventojų padėtimi Estijoje. Pasak Estijos premjero Mart Siimann, tai pareiškė Rusijos ambasadorius Taline Aleksandr Trofimov, kuris, išvykdamas į Rusiją, pabrėžė, kaip svarbu neestams mokėti estų kalbą. Sienos sutarties tekstą pernai lapkritį Petrozavodske suderino tuometinis Estijos užsienio reikalų ministras Siim Kallas ir Rusijos užsienio reikalų ministras Jevgenij Primakov. Remiantis sutartimi, Rusijos sudėtyje lieka pagal Tartu taikos sutartį iki II pasaulinio karo Estijai priklausiusios Peciorų rajono ir Užnario teritorijos. Iki šiol Rusija nepasirašė sutarties, siedama ją su rusakalbių gyventojų Estijoje teisėmis.

Vašingtonas. Jungtinių Valstijų gynybos ministerija paneigė pranešimus, kad slapta amerikiečių, prancūzų ir britų desantininkų dalinys Europoje treniruojasi, ruošdamasis suimti karo nusikaltėlius Bosnijoje. Amerikos ABC ir CNN televizijos, remdamosi JAV kariniais šaltiniais, pranešė, kad slapta dalinį, veikiančią atskirai nuo NATO, remia mažiausiai šešios valstybės. Pasak pranešimų, pagrindinė tokio dalinio paskirtis bus sulaukyti karo nusikaltėlių Bosnijoje kaltinamą buvusį Bosnijos serbų vadą Radovan Karadžić.

Minskas. Rusijos televizijos korespondentas Pavel Šeremet, prieš dvi savaites suimtas Baltarusijoje ir kaltinamas sienos su Lietuva režimo pažeidimu, antradienį pradėjo bado streiką, nes teismas atsisakė jį išlaisvinti. Gardino teismas nusprendė, kad ORT televizijos korespondentas P. Šeremet bei operatorius Dmitrij Zavadskij negali būti paleisti už užstatą iki tyrimo pabaigos turi likti kalejime. Teismo data nenumatyta. ORT televizijos advokatas Gari Pogoniai tvirtina, kad rusų televizijos darbuotojai nepažeidė jokio įstatymo.

Dublinas. Airijos vyriausybė pirmadienį atnaujino pirmąją Airijos respublikonų armijos (IRA) kalinių paleidimą, atsiliepdama šiai teroristinei organizacijai už liepos 20-ąją paskelbtą ugnies nutraukimą. Tuo atnaujinama paleidimo programa, kuri buvo įšaldyta, kai 1996 m. IRA nutraukė anksčiau 17 mėnesių ugnies nutraukimą.

Londonas. Vokietijos vyriausybė antradienį pardavė pirmąją strateginių naftos rezervų dalį, siekiant pataisyti vyriausybės finansinius reikalus, kad jie atitiktų Europos Sąjungos ekonominės ir valiutų sąjungos reikalavimus. Šią vasarą Vokietijos vyriausybė pareiškė, kad tikisi surinkti 400 mln. markių šiemet ir 500 mln. markių 1998 m. už parduodamas rezervines naftos atsargas, sukauptas 8-jo dešimtmečio pabaigoje.

Montre. JT tarpininkas įstrigusiose Kipro derybose antradienį pateikė šios salos graikų ir turkų vadovams naujų pasiūlymų, kuriais bandoma išieiti iš aklavietės, trečiadienį pranešė derybas stebintys pareigūnai. Pasak jų, JT specialusis pasiuntinys Šveicarijoje vykstančiose derybose Diego Cordovez įteikė graikų vadovui Glafkos Clerides ir turkų vadovui Rauf Dentash du darbo dokumentus, tačiau abiejų pusių atstovai atsisakė komentuoti jų turinį. Išstius dešimtmečius besitęsiančios problemos neleidžia suvienyti šią Viduržemio jūros salą į dviejų zonų ir dviejų bendruomenių federaciją.

Akaba. Izraelio premjeras Benjamin Netanyahu tebelaukia, kad palestiniečių prezidentas Yasser Arafat imtųsi priemonių prieš ekstremistus. Tik po to jis žada atšaukti sankcijas prieš palestiniečius. „Ką mes norėtume matyti — tai įsipareigojimo kovoti su teroristais vykdymą, ir kai tik pamatysime veiksmus, bet kokius veiksmus šia kryptimi, mes atitinkamai pritaikysime ir pakeisime savo priemones“, trečiadienį sakė B. Netanyahu po derybų su Jordanijos karaliumi Hussein, su kuriuo surengė bendrą spaudos konferenciją. Karalius Hussein pareiškė, kad Vidurio Rytai išgyvena labai pavojingą momentą, ir išreiškė viltį, kad B. Netanyahu ir jo bendradarbiai sugebės nutraukti visus veiksmus, „kurie kelia grėsmę taikai“.

Jeruzalė. Palestiniečiai siekia, kad Jungtinių Valstijų pasiuntinys Denni Ross įtikintų Izraelį atšaukti ekonomines sankcijas palestiniečių teritorijoms, kurios buvo paskelbtos po liepos 30-ąją Jeruzalėje susprogdintų bombų, nusinešusių 14 žmonių gyvybes. D. Ross jau paragino Izraelį sušvelninti sankcijas bei draudimą keliauti tarp palestiniečių valdomų sričių. Tačiau Izraelio ministras pirmininkas Benjamin Netanyahu sako, kad pirmiausia turi būti imtasi konkrečių akcijų prieš teroristus.

Vašingtonas. Jungtinės Valstijos teigia nematančios Irane jokių pasikeitimų, nors naujame siūlomų ministrų sąraše yra ir nuosaukių pareigūnų. JAV Valstybės departamento atstovas pažymėjo, kad Amerika tebėra susirūpinusi Irano priešinimusi Vidurio Rytų taikos procesams bei parama terorizmui.

elektrą.

Turniškių tarnybiniai butai dabar priklauso ne Turniškių komunalinių paslaugų įmonei, o Lietuvos vyriausybės raštinei, kuri, pasak pranešimo, „neturi teisės apmokėti nuomos išlaidų net ir iš dalies“.

Ankstesniųjų vyriausybės pareigūnai, įsikolinę už miestą, turi susimokėti patys pagal šiemet vyriausybės raštines patvirtintas nuomos kainas, teigia dabartinė vyriausybė.

KALENDORIUS

Rugpjūčio 14 d.: Šv. Maksimilijonas Kolbe, kunigas, kankinys, mirė 1941 m. Auschwitz koncentracijos stovykloje. Euzebijus, Tarcijus, Pajauta.

Rugpjūčio 15 d.: Šv. Mergeles Marijos dangun paėmimas (Žolinė). Arvilas, Utenis, Rugle. 1382 m. mirė Didysis Lietuvos kunigaikštis Kęstutis.

LIETUVIŲ TELKINIAI

DETROIT, MI

ŠVĖSIME
KUN. ALFONSO
BABONO GIMTADIENĮ

Š.m. rugpjūčio 6 d., šeštadienį, Šv. Antano parapijos klebonas, kun. Alfonsas Babonas švęs savo garbingą 70 metų gimtadienį. Ta proga, sekmadienį, rugpjūčio 31 d., 12:15 v. p.p., parapijos salėje bus ruošiamas kun. Babonui pagerbimas ir pietūs. Visuomenė kviečiama dalyvauti šiame pagerbime. Bilietus galima įsigyti pas Reginę Juškaitę sekmadieniais po Mišių, arba skambinant (313) 554-3288. Dalyvavimas — 15 dol. asmeniui. Prašome užsiregistruoti iki sekmadienio, rugpjūčio 24 d., nes būtina žinoti tikslų dalyvių skaičių. Iš anksto dėkojame.

Regina Juškaitė

DETROITO ATSTOVAI
METINIAME VYČIŲ
SUVAŽIAVIME

Metiniame Lietuvos Vyčių suvažiavime Dayton, Ohio, vykusiam š.m. rugpjūčio 8-11 d., iš Detroito dalyvavo 11 vyčių. Du iš 79-tos kuopos, veikiančios prie Dievo Apaizdos parapijos, ir 9 iš 139-tos kuopos, veikiančios prie Šv. Antano parapijos. Suvažiavimo metu vyko ir „Pagalba Lietuvai“ tarybos posėdis. „Pagalba Lietuvai“ vadovauja Robert Boris. Ta proga buvo gauta 8,000 dolerių aukų. Naujuoju Lietuvos Vyčių pirmininku išrinktas John Mankus.

Im

DAYTONA BEACH, FL

JURGIS JANUŠAITIS —
SPAUDOS ŽMOGUS

Nepaisant visų naujybių informacijos pasaulyje, spausdintas žodis tebėra pagrindinė ryšių ir žinių sklaidimo priemonė. Net ir kompiuterių specialistai neišsiverčia be spaudintų vadovėlių. Tuo labiau eiliniam žmogui spauda yra kasdieninis įvykių, minčių ir susijojimo šaltinis. Laikraščiai praneša naujienas, leidžia įsigilinti į jų eigą, prasmę ir informuoja apie įvykius ir žmones. Ypač svarbus spaudos uždavinys yra pranešti apie artėjančius įvykius ir po to juos aprašyti.

Mes, lietuviai, be laikraščio teikiame informaciją gyventume lyg tamsioje. Jei apie mūsų meninius, kultūrinius arba net šeimyninius nutikimus nebūtų jokių žinių, pranešta ar po to neparašyta, tai galėtume sakyti, kad jų iš viso nėra ir nebuvo. Tik deka darbščius korespondentų palaikome gyvybinį žinių ryšį su plačiąja pasaulyje išsisklaidžiusiais tautiečiais.

Nebadaug turime rašytojų,

korespondentų ir žurnalistų, dar norinčių ir pajėgiančių spaudos dirvonuose dirbuotis. Nedėkingas tai darbas: dažniausia jis būna neįvertintas ir neatlygintas. Galime džiaugtis, kad nors nedaug korespondentų turime, bet jie gyvuoja ir savo pašaukimo neapleidžia.

Vienas tokių „prisiekusių“ spaudos veteranų yra plačiai žinomas Floridos Daytona Beach gyventojas Jurgis Janušaitis. Tai asmuo, kuris lyg ir neatsitraukia nuo rašomosios mašinėlės, bet viską mato ir visur dalyvauja. Nei vienas Daytona Beach lietuviškas įvykis nepraeina jo nepastebėtas ir neaprašytas. Nėra turbūt, nei asmens, apie kurį Janušaitis nebūtų ką nors gerą pasakęs bei organizacijos, kurios veiklą nebūtų išsamiai paminėjęs. Janušaitis akiratis nesiriboja vien Daytona Beach telkinio gyvenimu. Jis domisi ir kitų vietovių, o taip pat ir bendrąja lietuviška kultūrine bei visuomenine veikla, apie ją praneša, ją įvertina.

Dar nepriklausomybės laikais Lietuvoje buvęs spaudos bendradarbiu, Janušaitis nepaėjo plunksnos, nei karo pabėgėlių stovyklose, nei Amerikos dangoraižių šešėliuose. Čikagoje gyvenęs daugiau 30 metų, ten buvo nuolatinis spaudos atstovas ir žurnalistas. 1984 m. persikėlęs gyventi į Floridą, nenutraukė ryšių su lietuviška veikla ir jo straipsniais mirgėjo veik visų lietuvių išeivijos laikraščiai. Nenuostabu, kad 1990 m. L.B. Kultūros tarybos buvo apdovanojamas žurnalizmo premija ir trejetas metų buvo išeivijos žurnalistų sąjungos valdybos pirmininku.

Apisigynęs Floridoje, Janušaitis ne tik rašo, bet prenumeruoja ir skaito bent tuziną lietuviškų laikraščių, bei žurnalų, ir pastoviai bendradarbiauja „Drauge“, „Dirvoje“, „Pasaulio lietuvių“, o kartais Australijos „Tėviškės pastogėje“ ir Kanados „Tėviškės žiburiuose“.

Š.m. rugpjūčio 3 d., šeimos ir Daytona Beach artimųjų draugystėje, Jurgis Janušaitis šventė 85 metų savo amžiaus. Janušaičių namuose susibūrę žmonos Verutės, dukters Ramunės ir žento Ričardo vaišinami, 34 bičiuliai sveikino suktukininką, linkėjo ištvėrmės ir pasiryžimo tęsti spaudos darbą. Nors suktukininko amžius prašosi poilsio, bet Janušaičio rašomoji mašinėlė nesiliauja dirbti. Spaudos puslapiuose nuolat skaitome Jurgio aprašymus, straipsnius, komentarus. Per metus jų susikaupia šimtai, o per dešimtmečius tūkstančiai. Nuostabu, bet Jurgis randa laiko golfui, draugiškiems suėjimams ir lietuviškų laikraščių bei žurnalų skaitymui. Be abejonės Janušaitį galima

Kun. Leonas Zaremba, S.J., mėnesį pavadavęs atostogavusį Dievo Motinos parapijos kleboną Gediminą Kijauską, apsilankė Lietuvos Respublikos Garbės konsulate, Clevelande, kur buvo maloniai priimtas garbės konsules Ingridos Bublienes. Kun. L. Zaremba pastoviai dirbuoja kunigų seminarijoje, Kaune.

Nuotr. V. Bacevičius

LIETUVOS VYČIŲ VEIKLA

SKLANDUS 84-ASIS LIETUVOS
VYČIŲ SEIMAS

Dayton, Ohio, rugpjūčio 6-10 d. vykęs Lietuvos Vyčių organizacijos 84-sis metinis seimas praėjo taikioje dvasioje, kur pusantrų šimto atstovų ir svečių parodė neabejotiną ištikimybę savo tikėjimui ir meilę savo kilmės kraštui Lietuvai, atstovaudami po visas JAV išsisklaidžiusias šešiasdešimčiai kuopų su arti 4,000 narių. Programoje buvo 5 plenariniai posėdžiai, kurie jau kelis dešimtmečius vyksta anglų kalba, griežtai prisilaikant parlamentinių taisyklių. Iš kiekvieno atstovo tikimasis konstruktivaus dalyvavimo. Malonu stebėti, kaip greitai sutariama priimti ar atmesti bet kokius pasiūlymus, neįsileidžiant bergždžių ginčų. Jei mintis turi kontroversiškų elementų, leidžiama vieniems siūlymą paremti ir kitiems — prieš pasisakyti, abejoms pusėms, duodant lygų ir ribotą laiką. Po trumpų diskusijų, vyksta balsavimas. Bet jei siūlymas neaiškus, paviršutiniškas, neįlaiko kritikos, jis negauna eigos, arba grįžta rezoliucijų komisijai, perredagavimui.

Laiminga organizacija, kuri kasmet sutraukia tiek atstovų ir savo seimus, kurie kasdien gali išklausti ir šv. Mišias su vadinti žurnalistu, kuris pozityviai žvelgia į gyvenimą. Jis iškelia žmonių gerus norus, paploja per petį už gerus darbus, pagiria, padėkoti, stengdamasis neaplenkti nei vieno, kuris geranoriškai dirba lietuviškos visuomenės labui.

Malonu buvo dalyvauti Jurgio Janušaičio 85 metų suktukininkų pokylyje, pasivažiinti, sudainuoti „Valio, valio“ ir „Ilgiausių metų“, klausytis vadinant juo nuopelnus ir palinkėti kuo geriausios sveikatos. Jautriais žodžiais ji sveikino kolega žurnalistas Jonas Daugėla, Vytautas Abraitis, Vaclovas Dzenkauskas, „Sietyno“ choro vardu Juozė Daugėlienė, Valė Skridulienė ir šeimos vardu dukte Ramunė. Iki ašarų sujaukino paties suktukininko padėką. Kaip ir buvo galima tikėtis, Janušaitis geru žodžiu paminėjo visus susirinkusius, padėkojo šeimai už meilę ir kantrybę, palinkėjo visiems ir toliau eiti darbo ir pasiaukojimo keliu. „Jei Dievas leis, — kalbėjo jis, — skelbsiu visiems ir toliau, kad lietuviai nei Čikagoje, nei Daytona Beach savo tėvynei netuvę. Kol mano pirštai judės, lietuviška spauda žinos ką jūs veikiate ir kaip dirbate lietuviškos išlaikymui“.

Atėję Tau, nepailstantis spaudos žmogau! Mes stengsimės Tavęs neapvilti.

Algirdas Šilbajoris

giliai išmastytais vyčių dvasios vado kun. dr. Joseph Andersonio lietuviškos dvasios pamokslais, ir klausytis skaitymų abejom kalbom, ir giedoti lietuviškas giesmes! Jau nuo pirmos dienos šv. Mišiose asistavo kunigai Alvin Janiūnas ir Anthony Markus, o nuo šeštadienio prisijungė ir šv. Kazimiero kolegijos Romoje rektorius prelatas Algimantas Bartkus. Seimas baigtas lietuvių Švento Kryžiaus bažnyčioje iškilmingomis šv. Mišiomis, kurias aukojo Cincinnati arkivyskupas Daniel E. Pilarczyk, prie asistat dar prisijungiant ceremonijų vadovui iš Cincinnati kun. Barry M. Windholtz ir tos parapijos klebonui (airiui) kun. Michael Holloran. Bent šiuo Mišių metu neatrodė, kad esamas koks kunigų trūkumas, nors klebonas ir nelietuvius! Labai taikliai buvo Lietuvos Vyčių garbės narės Elinor Sluzas išreikšta padėka arkivyskupui, kad leidžia šiai lietuviškai parapijai ne tik vos ne vos alsuoti, bet ir sėkmingai gyvuoti. Seimo metu lietuvių vienuolių atstovavo kazimierietė ses. Angela Balchunas ir Nukryžiuoto Jėzaus ses. Helen Ivanauskas. Seimo rengėjais buvo Daytono 96-oji kuopa, seimo pirmininku — James Geiger, kurio bent 4 šeimos nariai sudaro bažnytinio choro pagrindą (tiek pat jų dalyvauja „Vėjelio“ tautinių šokių šokėjų grupėje, įskaitant patį pirmininką). Mišių giedojimams buvo paruošti net du skirtingi giesmynėliai. Ir seimo dalyviai be raginimų gražiai ir giedojimais įsijungė. Bažnyčia dekoruota lietuviškais motyvais: langų vitražuose matomi Lietuvos pakelių kryžiai ir smutkeliai, o abipus altoriaus — Sopulingosios Motinos medžio raiziniai. Mišioms patarnavo nesuskaitomų medžio drožinių kūrėjas (greičiausiai ir šių altoriaus dekoracijų autorius), vytytis George A. Mikalauskas ir tautiškais drabužiais apsiėmę dešimtmečiai berniukai ir mergaitės, Aaron ir Adrian. Seimo šukis „Tikėjimas, Seima, kilmė — mūsų stiprybė“ lydėjo dalyvius per visas seimo dienas.

Iš daugelio veiklos pranešimų nuostabą kelia organizacijos narių nuolatinė parama savo keturioms oficialioms labdaros organizacijoms. Stambiausia iš jų, vos keletas metų senumo, yra „AID TO LITHUANIA“ (Pagalba Lietuvai). Apie ją kalbėjo Robert S. Boris, kuris nuo pradžios jai ir vadovauja, pasiuntęs per tą laiką net 49 talpintuvus. Apie Lietuvos Vyčių fondą, jo tikslus kalbėjo Loretta Stukas. Ji paskelbė vyčių jaunųjų rašinių apie šv. Kazimierą laimėtojus,

kuriems premijas yra paskyręs prel. Juozas Prunskis. Kadangi šalia suaugusiųjų vyko ir jaunųjų vyčių seimas, tai viena premijų buvo įteikta čia pat, seime dalyvavusiai Andree Deksnis. Apie lietuvių šv. Kazimiero kolegiją Romoje, kuri ateinančiais metais švęs aukštinę sukaktį, kalbėjo kolegijos rektorius prel. Algimantas Bartkus. Jis žadino viltį, kad turėsime naujų kunigų, ateinančių dirbti lietuviškan Kristaus vynuogynan. Apie kolegijai remti šv. Kazimiero gildiją pranešė jos pirmininkė Anna Klizas Wargo. Be to, vyčiai turi ir stipendijų fondą, iš kurio kasmet paskiria po keletą mokslo stipendijų savo prieraugantiesiems ir jos įteikiamos per seimo iškilmingą vakarienę. Šimtą jos teko gražiai lietuviškai padėkoti seimo jaunuoju Jennifer Hornick ir Ninai Padalino. Trečia stipendija teko vienai iš 16-tos kuopos, Čikagoje. Vakarienių metu į garbės narsę pakelta ilgametė Providence, RI, vyčių darbuotoja Bertha Stokus, o „1997 Friend of Lithuania“ titulus suteiktas James A. Simone, New Yorko arkidiecezijos mokyklų vienam iš superintendentes bendradarbių (associate superintendent), kuris su APPLE organizacija jau nuo 1993 metų kasmet lankosi Lietuvoje, jai aukodamas vasaros atostogas, lėšas ir savo širdį. Jo pasakyta kalba dilyn mūsų jausmus, nes iš jos dvelkė tiek daug meilės ir tolerancijos Lietuvos mokyklai. Svečius pristatė ir vėliau vakaro programą sumaniavę dvi jaunos vytytės: Irene Gecas and Annamari Berger. Ir kiti vakarai buvo žaviai suplanuoti: Amber Rose (Ambrozaitytės) pokylių salėje, lietuvių klube ir didžiausioje pasaulyje aviacijos muziejuje (United States Air Force Museum). Po muziejiaus apžiūrėjimo vyko programa su filmu ir „Vėjelio“ tautinių šokių šokėjų grupės nuotaidų pasirodymu. Dayton Vyčių priklausomų mūsų nuširdi padėka ir griausmingas valio!

Viena iš rimčiausių parduotų sesijų buvo Mažvydo Katekizmo, pirmosios lietuviškos spausdintos knygos, pristatymas. Tai atliko Kultūros komisijos pirmininkas John Mankus, kuris vėliau buvo išrinktas naujuoju organizacijos pirmininku. Šalia jo, Centro valdybą išrinktos trys vicepirmininkės — Agnes Mikunas, Marytė Šepikas ir Maria Deksnis, sekretorė — Bernice Aviza, izdininkas — John Baltrus, finansų sekretorė — Dorothy Banos ir patikėtiniai Mark Bell ir Mary Beth Slakis. Dar į įvairius komitetus išrinkti Georgianna Macke, Len Barcouky, Irena Gecas, Regina Juška, Longinas Svelnis ir Faustas Strolia. Seimas apsiėjo be kontroversiškų ele-

mentų, pasizymėjęs sklandumu ir taiklia nuotaika. Ateinančių metų seimas numatytas Waterbury, CT.

DRAUGAS

(UHF-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$95.00 Foreign countries \$110.00 Postmaster: Send address changes to Draugas - 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629.

Mazinant pašto išlaidas, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesunčiamai. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėti, pažymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata yra mokama iš anksto

JAV	metams	1/2 metų	3 mėn.
Kanadoje ir kitur	(U.S.) \$95.00	\$55.00	\$35.00
Tik šėštadienio laida:	(U.S.) \$110.00	\$60.00	\$40.00
JAV	\$55.00	\$40.00	\$30.00
Kanadoje ir kitur	(U.S.) \$60.00	\$45.00	\$35.00
Užsiekant i Lietuvą:			
(Air cargo)	\$100.00	\$55.00	
Tik šėštadienio laida	\$55.00		
Užsiekant i užsienį			
oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Tik šėštadienio laida	\$160.00	\$85.00	

Vyriausias redaktorė - Danutė Bindokienė
Administracijos - Valentinas Krumpis
Moderatorius - kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šėštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:00, šėštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Prašome siunčiant pasilikti kopiją.

mentų, pasizymėjęs sklandumu ir taiklia nuotaika. Ateinančių metų seimas numatytas Waterbury, CT.

Faustas Strolia

„PAGALBA LIETUVAI“
DIREKTORIŲ TARYBA

Daytone, OH, vykusio 84-ojo Lietuvos Vyčių suvažiavimo metu, rugpjūčio 8 d. Holiday Inn viešbutyje buvo susirinkusi „Pagalba Lietuvai“ organizacijos direktorių taryba. Dvasios vadui kun. Juozui Andersoniui sukalbėjus maldą, posėdžiui vadovavęs Robert S. Boris pranešė apie praėjusių metų veiklą. Per 1996-97 metus buvo pasiūsta 11-ka 20 ir 40 metų ilgio talpintuvų. Du jų pasiūsti oro paštu. Šėči talpintuvai buvo pasiūsti iš Catholic Medical Mission Board New York. Jose buvo siunčiami vien tik vaistai. Trys talpintuvai buvo paaukoti ir pasiūsti iš Prancūzijos, „Pharmacists without Borders“ organizacijos vardu. Dviejų talpintuvų persiuntimo išlaidas sumokėjo Catholic Medical Mission Board. Lithuanian Mercy Lift/Catholic Relief Services sumokėjo vieno talpintuvo persiuntimo išlaidas. Bendrai nuo 1996 m. liepos 1 d. iki 1997 m. birželio 30 d. buvo pasiūsti 23 talpintuvai.

Buvo pateiktas ir finansinis pranešimas. Per 1996-97 m. 847 aukotojai paaukojo 105,710.44 dol. Š.m. golfo turnyras davė daugiau 14,000 dol. pelno. „Pagalba Lietuvai“ per tuos metus išdalino aukas: 3,000 dol. paaukota šv. Klaros ligoninei Utenoje; 1,000 dol. Catholic Medical Mission Board New York; 1,000 dol. arkivyskupui Audriui Backui siurbus virtuvei Vilniuje ir 250 dol. — World Medical Relief, Inc., organizacijai Detroit.

1997-98 metų „Pagalba Lietuvai“ direktorių tarybą sudaro: Centro valdybos dvasios vadas kun. Juozas Andersonis, Centro valdybos pirmininkas John Mankus, „Pagalba Lietuvai“ pirmininkas Robert S.

Boris ir pavaduotojai — Regina Juškaitė, Len Kapochus, Frank Petrauskas, Saulius Kuprys, Elinor Sluzas ir Rita Zakarka. A.a. Vinco Boris vietą perėmė Michael Shea.

1997-98 m. „Pagalba Lietuvai“ patvirtintą valdybą sudaro: dvasios vadas kun. J. Walter Staniewicz; Robert S. Boris — pirmininkas; vicepirmininkai — Regina Juškaitė, William Juodwalkis, Michael Shea ir Valentina Bulota; Irena Vigirdaitė — izdininkė; Theresa Shea — sekretorė;

LINAS SIDRYS, M.D.
Akių ligos / Chirurgija
9830 S. Ridgeland Ave.
Chicago Ridge, IL 60415
Tel. 708-636-0822
4149 W. 63rd St.
Tel. 773-735-7700

ARAS ZLOBA, M.D.
INDRĖ RUDATIS, O.D.
AKIŲ LIGOS - CHIRURGIJA
1020 E. Ogden Ave., Suite 310
Naperville, IL 60563
Tel. (630)527-0090
3825 Highland Ave.
Tower 1, Suite 3C
Downers Grove, IL 60515
Tel. (630)435-0120

DR. L. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA
9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. (708)598-4055
Valandos pagal susitarimą

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9825 S. 78th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
4847 W. 103 St., Oak Lawn, IL
Pirmas apyl. su Northwestem un-to
diplomu, lietuviams sutvarkys dantis
už priėmimą kainą. Pacientai
priimami absoliučiai punktualiai.
Susitarimai (kalbėti angliskai)
Tel. 708-422-8260

EDMUNDAS VIZINAS, M.D., S.C.
Specialybė - Vidaus ligų gydymas
Kalbama lietuviškai
6187 S. Archer Ave. (prie Austin)
Tel. 773-585-7755
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIS PAULIUS
ORTOPEDINĖS LIGOS
CHIRURGIJA
1185 Dundee Ave., Elgin, IL 60120
Tel. (708)742-0255
Valandos pagal susitarimą

Cardiac Diagnosis, LTD.
6132 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60629
Tel. 773-436-7700
RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.
Sirdies ir kraujagyslių ligos
Valandos pagal susitarimą

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS - SIRDIES LIGOS
7722 S. Kezie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DR. A.B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ - AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St. Tel. 708-422-0101
Valandos pagal susitarimą
Pimad. 3v.p.p.-7v.v., antr. 12:30-3v.p.p.
treč. uždaryta, ketvirt. 1-3 v.p.p.
penktad. ir šėštad. 9 v.r. - 12 v.p.p.

Stella Hotra ir Frank Bunikis — patikėtiniai ir Danguolė Kudirka — tvarkdarė.

Regina Juškaitė

Rugpjūčio 13 d. 1861 m. Gimė Augustinas Baranauskas, literatas, vargonininkas, draudžiamas lietuvių spaudos platintojas.

Žurn. Jurgis Janušaitis ir jo neatekiriama draugė — rašomoji mašinėlė. Nuotr. A. Šilbajoris

IX PLB SEIMAS (III)

LIŪDA RUGIENIENĖ

Lietos antrosios dienos po pietė. Vyko Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos pranešimai. Del įvairių pranešimų gausos, kurių iš viso buvo 40, neįmanoma visų aprašyti, nors ir labai vertėtų į kiekvieną atkreipti dėmesį. Asmenimis, kurie domisi užsienio lietuvių veikla, siūlyčiau įsigyti „Devintasis Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Seimas“ leidinį, išleistą PLB valdybos, spausdintą 1997 metais Lietuvoje. Paminėsiu tik kai kuriuos būdingesnius pranešimus pasakymus, išryškinančius po pasaulį pasiklidusių tautiečių įvairumą, jų jaudinančią meilę tėvynei, daug jėgų reikalaujantį ryžtą neatitolti nuo tautos kamieno, kad išlaikytų lietuvių savo gyvenamajame krašte ir perduoti visas šias dvasines vertybes jaunesniosioms kartoms. O mūsų tautos dvasinės vertybės yra kancios ir laiko išbandytos, todėl neabejoju jų tikrumu. Gali abejoti tik tie, kurie nežino mūsų tautos ir krašto istorijos, nepažįsta lietuvių kultūros. Dar kartą mintyse šie įsitikinimai pasitvirtino, klausant mūsų bendruomenių vadovų dalijantis jausmais ir rūpestiais, kurie dalyvaujančių širdims buvo artimi ir suprantami. Tai buvo mūsų visų lyg ir kolektyvas.

Tačiau pirmiausia apie PLB valdybos pranešimus. Juos darė vicepirmin. visuomeninei veiklai Rimas Česonis, vicepirmin. ekonominei bei profesinei pagalbai Lietuvai Vacys Garbonkus, vicepirmin. humanitarinei pagalbai Lietuvai Petras Kisielius, vicepirmin. švietimui Milda Lenkauskienė, vicepirmin. kultūrai Vitalija Vasaitienė, vicepirmin. finansams Aleksas Vitkus, PLB fondo pirm. Vytautas Kamanas, atstovas Lietuvoje Juozas Gaila ir valdybos pirmininkas Bronius Nainys. Kiti du valdybos nariai — sekretorė Baniūtė Kronienė ir Jaunimo sąjungos atstovas Paulius Mickus — seime nedalyvavo.

Norėčiau nors trumpai sustoti prie pirmininko Bronio Nainio pranešimo. Jis su-

glautai papasakojo Pasaulio Lietuvių Bendruomenės kūrimosi aplinkybes ir istoriją. Vakarų kraštuose susiburti ir visiems gyventi kartu buvo neįmanoma, todėl nutarta burtis tautiniu, lietuvišku pagrindu. „O jį sudarė lietuviška šeima, joje kasdien vartojama lietuvių kalba, už jos ribų — lietuviška mokykla, lietuviška organizacija, lietuviškas dvasinis religinis aptarnavimas, lietuviškos kultūros kūryba ir jos vartoseną, ir viso to vystymui bei palaikymui koks nors lietuviškos veiklos plotas. Tokiomis mintimis ir buvo sukurta Lietuvių Charta, ir Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto 1949 m. birželio 14 d. paskelbta. Neatsitiktinai ši data buvo parinkta — derinta su lietuvių tautos naikinimo, genocido pradžia. Skelbdama jam pasipriešinimą, užsienyje išeivija nutarė atsisipirti ir okupantui žudant lietuvių tautą tėvyneje, bent bandyti išsaugoti jos dalį užsienyje“. Bronius Nainys papasakojo, kaip buvo 1958 m. rugpjūčio 20-30 d. New York'e įsteigta Pasaulio Lietuvių Bendruomenė, pasakoję apie jaunojo kongreso, kurių trečiasis Pietų Amerikoje „180 laipsnių kampu apskaito lietuvių ratą ir atgavino lietuvišką veiklą“. Pagrindinis PLB valdybos rūpestis, tai „išlaikymas lietuvių tautos už Lietuvos ribų, užsienio lietuvių lietuvių su visomis jos sudedamosiomis dalimis, mums rūpėjo ne tik praėjus, ne tik dabartis, bet labai rūpi ir ateitis“. Baigdamas savo pranešimą, pirmininkas Bronius Nainys pasiguo- d: „O dabar, mielieji lietuviai, bendruomenės nariai, aš jums sakau sudiev, jeigu kam nors nusižengiau, galbūt truputėlį kluptelėjau ar kaip, atleiskite, tačiau aš bendruomenės idėją nuo pat pirmųjų dienų žavėjau, ji man patiko, patiko dėl to, kad rėmėsi lietuvių tauta ir iš viso lietuvių, nepaisant kur ir kaip begyventum, todėl ir dirbau, kartais ir per daug dirbau, skriaudžiau šeimą ir negalėjau atlikti to, ko ji iš manęs

Naugosios PLB valdybos nariai PLB atstovybeje Vilniuje. Iš kairės: Milda Lenkauskienė, Vytautas Kamanas, prof. dr. Vytis Viliūnas ir Tomas Bartusevičius.

tikėjosi arba laukė“. Pirmininkas Bronius Nainys šiame seime buvo dalyvių pagerbtas ir už visą jo darbą ir pastangas buvo nuosirdžiai padėkota.

Labai nenoriu ir nemėgstu rašyti apie tokius pranešimus, kokį padarė atstovas Lietuvai Juozas Gaila. Apie šį pranešimą įvairios kalbos jau pasiekė mūsų visuomenę, kuri turėtų atkreipti į jo daromus kai kuriuos pareiškimus apie JAV lietuvių ne vien tik mūsų, bet ir Lietuvos spaudoje. Pavyzdžiui, būnant atsakingose pareigose netiktų skaitytojų dėmesį nukreipti į „vieną sulūžusią dantisto kėdę“ ir kurti klaidinančius įvaizdžius, kuomet iš JAV lietuvių ir Lietuvai medicinos pagalba atplaukia milijonais. Šiuo metu Lietuvoje gyvenantis ir iš JAV atvykęs, dirbęs LR sveikatos apsaugos ministru patarėjo užsienio ryšiams ir labdarai pareigose, dr. Paulius Bindokas LR Seimo ir JAV LB atstovų komisijoje padarė išsamų pranešimą apie JAV lietuvių teikiamą pagalbą ir šią pagalbą labai teigiamai įvertino. Ateityje apie tai būtina parašyti ir skaitytojus painformuosiu. Seimui Juozas Gaila, cituodamas stenogramas, kalbėjo taip: „Yra apmaudu ir aš, ateidamas į bendruomenę, niekad netikėjau, kad ateis diena, kai mano krašto bendruomenė vadovaus žmones, kurie neskaitė lietuviškų laikraščių, neprenumeravo jų, kurių vaikai nebuvo mokomi lietuviškai ir kurie, atvykę šiandien į Lietuvą, skelbiasi esą Lietuvos sąžinė, kurie moko Lietuvioje lietuvių. Aš negaliu perteikti to nusivylimo ir apmaudo, matydamas laikraščiuose, ypač „Lietuvos rytė“, kai žmogus skelbiasi, kaip jis norėjo atvykti į Lietuvą apsigyventi, nors aš žinau, kad to žmogaus vaikai nebuvo mokomi lietuviškai, kad tas žmogus, būdamas vyresnio amžiaus, sunkiai suriečia taisyklą lietuvišką sakinį. Bet yra džiugu, kad Rytuose moterys, kurios sukurė mišrias šeimas su rusais, aš kalbu apie Maskvą, aš kalbu apie Sibirą ir kitas vie-

toves, daug daugiau įveda pastangų, norėdamos išmokyti savo vaikus lietuviškai...“ Mes, JAV delegacija, pradėjome vieni į kitus dairytis. Aplinkui sėdi beveik visi gerai pažįstami. Dauguma iš jų yra neišsiskyrę, šeimos gyvenimą mylintys žmonės, tikintys ir religingi, užauginę po du, tris vaikus, kuriuos leido į lietuviškas mokyklas organizacijas, jose dirbo. Beveik visų vaikų yra pasiekę aukštųjų mokslus. Vieniems pasiekė geriau vaikų lietuvių kalbos išmokyti, kitiems nepasiekė; vieni atžalynas sukurė lietuviškas šeimas, kitų ne: visi rūpinasi, kad jų vaikai, nors ir mišrios šeimos augdami, būtų lietuviškiečiai. Kai kam sekasi — džiaugiamės, kam nesiseka — kartu išgyvename. Tačiau tie, kuriems rūpi lietuvių lietuvių kilmės ne tik savo šeimoje, bet visuomenėje, „nemėto vienas į kitą akmenų“, o tokius, kurie mėtė, tai gyvenimas pats dažniausiai pamoko ir akmenys atsisuka atgal. Neutmezgus gausėsi, glaudesnių ir nuosirdesnių ryšių su Lietuva, nutaustimas vis garsiau bėsis į duris. Ar nutaustimas nėra visų vadovaujančių širdgėla? Jeigu kas kada kur išsišoka, gramos, kalbėjo taip: „Yra apmaudu ir aš, ateidamas į bendruomenę, niekad netikėjau, kad ateis diena, kai mano krašto bendruomenė vadovaus žmones, kurie neskaitė lietuviškų laikraščių, neprenumeravo jų, kurių vaikai nebuvo mokomi lietuviškai ir kurie, atvykę šiandien į Lietuvą, skelbiasi esą Lietuvos sąžinė, kurie moko Lietuvioje lietuvių. Aš negaliu perteikti to nusivylimo ir apmaudo, matydamas laikraščiuose, ypač „Lietuvos rytė“, kai žmogus skelbiasi, kaip jis norėjo atvykti į Lietuvą apsigyventi, nors aš žinau, kad to žmogaus vaikai nebuvo mokomi lietuviškai, kad tas žmogus, būdamas vyresnio amžiaus, sunkiai suriečia taisyklą lietuvišką sakinį. Bet yra džiugu, kad Rytuose moterys, kurios sukurė mišrias šeimas su rusais, aš kalbu apie Maskvą, aš kalbu apie Sibirą ir kitas vie-

niškai aš jau kelis žmones, kurie yra iš Amerikos atvažiuę ar nuolat gyventi, ar laikinai, esu numatęs. Vienas jų buvęs Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimo narys, buvęs Amerikos Lietuvių Bendruomenės tarybos narys ir jis dabar gyvena Vilniuje. Dabar puiki padėtis jį pakviesti. Aš vienas negaliu daryti, aš siūlysiu valdybai“.

Nereikia niekam aiškinti, kad toks Juozo Gailos pranešimas gali dėmesį nublokšti nuo pagrindinių reikalų ir giliai įskaudinti. Gerai, kad po to kalbėjo Bronius Nainys, apie tai jau rašiau. Buvo progą vel susitelkti ir sugrįžti į tas nuotaikas, kurios vyravo anksčiau. Garbės teismo pranešimą padarė Alfonsas Damašius, o kontrolės komisijos Eugenijus Čiuplinskas.

(Bus daugiau)

LIETUVOS SPECIALISTAI — JT AGENTŪROSE

Valstybinės atominės energetikos saugos inspekcijos (VATESI) viršininkas Povilas Vaišnys trims metams paskirtas dirbti į Tarptautines atominės energetikos agentūros (TATENA) sekretoriato branduolinių įrenginių eksploatacinės saugos departamentą.

Povilas Vaišnys vadovavo VATESI nuo 1992 metų. Pagrindinis šios organizacijos tikslas — užtikrinti branduolinię saugą šalyje.

Naujajame darbe P. Vaišnui teks nagrinėti atominę elektrinių saugą, apibendrinti išsivysčiusių šalių branduolinių energetikos patirtį ir priitaikyti ją kitoms šalims, tarp jų ir Lietuvai.

Sveikatos apsaugos ministerijos Respublikinio mitybos centro direktorius Jeronimas Maskeliūnas išvyko dirbti į JT Maisto ir žemės ūkio organizacijos ir Pasaulio sveikatos organizacijos Maisto kodekso komisiją Romoje.

Ši institucija nustato standartus, privalomus maisto produktams ir jų gamybai.

JTO Biuletėnis, Nr. 13

Danutė Bindokienė

Dėl saugios vietos, dėl duonos kėsni

Didžiųjų karų, revoliucijų ar suirucijų metu žmonės masiniai bėga nuo pavojaus ir ieško prieglaudos kituose kraštuose. Tokiais atvejais valstybių sienos atsiveria ir pabėgėliams stengiamasi suteikti globą. Anksčiau ir taikos laikais imigrantai daug kur, ypač pramoniniuose kraštuose, buvo laukiami, kad užpildytų spragas darbo rinkoje. Nors jiems paprastai tekdavo patys prasciausi, sunkiausi darbai ir mažiausi atlyginimai, daugeliu atveju tai vis dėlto buvo geriau, negu gyvenimas savo tėvyneje.

Kai imigrantų gausa kuri valstybė persitotinavo ir buvo stengiamasi nustatyti įvairias kvotas, pagal kurias iš to ar kito krašto žmonės galejo legaliai įvažiuoti, pagausdavo „žmonių kontrabandos“ verslas ir vargiai imigrantų srautas bent kiek susiaurėdavo. Ypač į Jungtines Amerikos Valstijas, kurios nuo pat savo gyvavimo pradžios buvo ir yra didysis magnetas, traukiantis žmones iš viso pasaulio. Antra vertus, jau JAV yra kone dirbtinai būdu sukurta valstybė, kurios gyventojai suplaukė iš kitur.

Pirmieji amerikiečiai — indėnai — atvykęli trėnukus buvo išstumti iš politinio, visuomeninio ir socialinio gyvenimo arba visai sunaikinti. Nors Antrasis pasaulinis karas, Europoje išjudinęs galbūt didžiausią žmonijos istorijoje pabėgėlių bangą, jau seniai pasibaigė, bet taika tebėra „popierinė“: visuose žemynuose nuolat tebekyla kruvini konfliktai, tiek įvairių kraštų viduje, tiek su kaimyninėmis valstybėmis, dėl to pabėgėlių niekad netrūksta. Vieni pasitraukia iš savo gimtinės dėl karo veiksmų, kiti dėl politinių persekiojimų, bet yra nemažai ir grynai ekonominių pabėgėlių, ieškančių sau ir savo šeimai geresnio gyvenimo. Vienok šiuo metu jie veržiasi ne vien į Ameriką, bet į kiekvieną laisvą kraštą, kur tikisi rasti tai, ko ieško.

Europoje imigrantai dažniausiai pasirenka Vokietiją, Prancūziją, Didžiąją Britaniją, Italiją, o pastaruosiu metu — Airiją.

Nors airiai patys yra praeityje labai gausiai pasinaudoję kitų kraštų, ypač Amerikos, svetingumu, sunkiai įsileidžia politinius pabėgėlius ir labai nenoromis suteikia jiems globą. Į Airiją stengiasi patekti pabėgėliai iš Rumunijos, buvusios Jugoslavijos, Kongo, Alžirijos, Somalijos ir kitur. Prieš kelerius metus tų pabėgėlių skaičius nesiekdavo

40, o pernai azylo teisių pasi-praše jau kone pusantro tūkstančio. Vietiniai gyventojai juos traktuoja labai ne draugiškai, o vyriausybė ne skuba pabėgėlių įteisingi ir laiko legaliai „pakibusius ore“ apie trejus metus. Per tą laiką jiems neleidžiama gauti darbo, tęsti mokslo ar naudotis kitomis pilietinėmis teisėmis.

Nors Amnesty International organizacija šį Airijos valdžios nenorą padėti prieglobsčio ieškantiems vadina žmoniškumo stoka ir stengiasi bent sušvelninti, vargiai reikalauja artimoje ateityje pagerės, nes šiuo metu Airijos ekonomika atrodo labai patraukli: infliacijos beveik nebėra, o įvažiavimas per sieną yra daug lengvesnis kaip, pavyzdžiui, į Angliją ar Vokietiją.

O kaip Lietuvoje? Nuo š. m. liepos 27 d. Lietuvos Respublikoje įsigaliojo įstatymas dėl pabėgėlių statuso. Pradeda veikti prieglobsčio procedūra, kuri suteikia teisę asmenims, ieškantiems apsaugos, kreiptis į krašto migracijos institucijas, kurios nagrinės prašymus suteikti globą. Įkurtas ir Prieglobsčio institutas politinių pabėgėlių reikalams tvarkyti. Užsieniečių registracijos centre Fabradėje šiuo metu yra apie 700 pabėgėlių, laukiančių sprendimo, ar jie gali legaliai pasilikti Lietuvoje. Rukloje veikia Pabėgėlių priėmimo centras. Šioms institucijoms daug paramos teikia Danija, Norvegija, Suomija, Švedija ir Jungtinių Tautų vystymo programos atstovybė Lietuvoje. Beje, Pabėgėlių reikalų taryba Vilniuje buvo atidaryta pernai birželio mėnesį ir jai iš JT paskirta 130,000 dol., kad įsigytų patalpas, įvairią techniką ir kt.

Kaip „JTO Biuletėnyje“ (1997, nr. 14) rašoma: „Žmogaus teisių požiūriu, pabėgėlių teisių pripažinimas bei teisinis reglamentavimas yra dar vienas svarbus Lietuvos visuomenės žingsnis demokratizmo kelyje. Lietuva, būdama tarptautinės bendruomenės lėstė, taip pat neatsisako prisidėti prie kitų šalių pastangų palengvinti karcia pabėgėlių dalį, kurią yra patyrę ir dešimtys tūkstančių lietuvių“. Tai labai kilnios mintys, bet Lietuvos Respublikos vyriausybė taip pat reikėtų prisiminti, kad „labdara pirmiausia turi būti nukreipta į savuosius“. Galbūt per daug stengiamasi prisiderinti „prie tarptautinių standartų“, o per mažai rūpinamasi savo žmonėmis.

(Bus daugiau)

PALAIMINTASIS JURGIS MATULAITIS

(Tęsinys)

Katalikų Bažnyčios priešai Lietuvoje po šių įvykių smarkiai agitavo raštu bei žodžiu ir buvo sudarę drumstą priešbažnytišką nuotaiką net nevienos kataliko sieklų. Kai kurie neaiškumai drumstė ir apačioj pasirašiusiojo nuotaiką. Todėl ypatingai jautiau reikalą, kad koks orus asmuo tuos neaiškus išsklaidytų. Tada ir buvo aštinas su velioniu arkivyskupu susitikti ir išgirsti jo nuomonę visais neaiškiais klausimais. Ir nebuvau apvilnas. Man be-destant kilusius neaiškus, jis, kad galėtų tiksliau juos

išaiškinti, pasirašinėjo ant popierėlio, o baigus atsakinėjo pagal paskirus punktus.

Skaitytojai jau laukia, kad aš papasakotiau, kokiais konkrečiais klausimais muduo tuot kalbėjome. Deja, šio skaitytojų noro aš negaliu patenkinti ir kazin, ar kuomet iš viso aš galėsiu, bent greitai laiku, tai padaryti, nes mudvieju šiame pasikalbėjime buvo paliesti moko Lietuvos ir užsienį asmenų, kurie dar ir šiandien yra visi gyvi. Aš tik ir dabar stebiuosiu, kaip velionis su manim, beveik jam nepažįstamu asmeniu, galėjo

taip nuosirdžiai, atvirai kalbėtis ir taip būdinti paliečius asmenis, kaip galima būdinti kalbant tik su labai artimu pažįstamu ir draugu. Taigi, neskelbdamas mudvieju kalbos turinio, pasakysiu tik, kad praėjusių penkerių metų laikais šiandien visai patvirtino a.a. arkivyskupo Jurgio nuomonę apie kai kuriuos asmenis, kiek jie buvo velionio teigiamai ar neigiamai apibūdinti. Iš čia aišku, kaip jo nepaprastai mokėta Lietuvos žmones pažinti! Nuostabu man buvo išgirsti ir pritarimo mano „radikalios“ pažiūros ir kai kuriuos klausimus.

Berods, buvau jo paklauses ir apie priežastis, dėl kurių jis nebeapliko Vilniaus vyskupo pareigose. Ir šiuo klausimu man išsklaidė visus turėtus abejojimus. Šį klausimą paliečius, išpūdingiausia kalbos dalis buvo apie tai, kaip ir kokias priemones vartojo Vilniaus lenkintojai, kad ji iš ten išgraužtų.

Bendras įspūdis, kokį aš po šio pasikalbėjimo išsinešiau, trumpai pasakant, buvo tas, kad šio žmogaus esama ne paprasto eilinio, bet turinio savyr ir tokių privalumų, kokių man ligi šiol netekdavo rasti žmonėse, su kuriais man ligi tol buvo teko susitikti.

Tais pačiais metais, tik nebeatmenu po kiek laiko, jau pavasariop, prof. Būčys pas- kambio mano ir namus klaus- damas, kada aš būčiau namie, nes noris pas mane atvykti ar- kivyšk. Matulevičius. Atvyko jau vakare abu su prof. Būčiu. Ir vėl man nepatogu pasako-

tis, apie ką mūsų buvo kal- bėtasi, kokiais klausimais at- sakymų norėjo iš manęs gauti tas Lietuvos bažnytinis rei- kalų tvarkytojas. Buvo norima išgirsti mano nuomonę tokiais klausimais, kuriais atsakinėti net neturėjau didelės drąsos, — toki jie man buvo nauji ir nesitikėti. Pasikalbėjus va- landėlę, arkivyskupas išvyko ir, rodos, netrukus po to išva- ziavo į Rymą patiekti Baž- nyčios Aukščiausiojo Vadovybei planą Lietuvos Bažnyčiai Provincijai sutvarkyti.

Artimiausias po sakytojo mano susitikimas su arkivyšk. Matulevičium, rodos ir pasku- tinis iš viso, įvyko Aukščiosios Panemunės klebonijoje Telšiu vyskupo Staigaicio konsekra- cijos dieną.

Arkivyšk. Matulevičius

esant Romoje Lietuvos Baž- nytinės Provincijos reikalais, aš vieną kartą Teologijos-Fi- losofijos fakulteto profesorių kambary (Kalnų gatvė) iš prof. Būčio buvau gavęs neti- kėtą man pasiūlymą, kuris, neabejotinai ėjo iš arkivyšk. Matulevičiaus. Man nuo kal- bamo dalyko atsisakius, prof. Būčys patarė mano tokį nusis- tatyimą pranešti arkivyšk. Ma- tulevičiui Romon ir čia pat davė jo adresą. Aš tuo adresu netrukdamas pasiunčiau mo- tyvuotą laišką. Kas domėtusi to laiško turiniu ir visu šiuo dalyku, galėtų, manau, jį rasti velionio archyvuose. Aš patsai apie šį dalyką čia nutyliu todėl, kad tai yra grynas mano asmens dalykas, apie kurį ne- matau prasmės čia kalbėti.

Taigi, kalbamąją dieną su- sitikau A. Panemunę, arki- vysk. Matulevičius man pir- miausia ir pareiškė, kad mano laišką yra gavęs ir su mano nusistatymu sutinkas. Busią geriau, kad tą reikalą dabar išsklaidytų Lietuvos vysku- pai... Šiąją progą aš noriu nuosirdžiai padėkoti Lietuvos vyskupams, kad jie šio reikalo ligi šiol nekėlė ir tikui, kad jo ir niekuomet neįkels, nes šiuo metu yra ir visuomet bus daug svarbesni Lietuvos baž- nytinio gyvenimo bendrųjų reikalų, kaip to ar kito as- menis menki reikalai ir reika- liukai.

TOKIŲ LIETUVIŲ MUMS TIKRAI REIKIA

Kun. KAZIMIERAS J. AMBRASAS, SJ

(Tęsinys)

Mokslų srityje Norbertas nebuvo diletantas. Tautosakos faktus ir detales apdairiai atrinko, rūšiojo, lygino, derino, apibendrinė. Jis vis atkakliau skverbėsi į lietuviškojo etnos gėmes, surastuosius duomenis gretino su istorija, teise, bendrąja kultūra, lygino su kitomis tautomis ir darė taiklias, apibendrinančias išvadas: „Mūsų sukurta liaudies kūryba, ypač dainos, galima sakyti, yra pačios iškiliausios Europoje ir visame pasaulyje. Mūsų sukurta teisė, paprotinė teisė, atspindėjusi tokiuose paminkluose, kaip „Kazimiero teisynas“, „Lietuvos statutas“ buvo pirmoji Europoje. Mūsų bendruomeninė valstybinė politika, pasireiškusį Vytauto ir kitų didžiųjų Lietuvos kunigaikščių praktikoje, parodė politinį brandumą. Pagaliau mūsų karybos menas parodė savo brandumą Žalgirio, ir dar labiau — 1606 m. Kirholmo mūšyje, kai Karolis Katkus, apdainuojamas ir mūsų dainose, su dešimteriopai mažesne armija sutriuškino didžiulę švedų kariuomenę, kuriai kaip ir kryžiuočių laikais, karius siuntė visos Europos tautos“, — dėsto savo nuomonę Norbertas Velius įžangos žodyje, kurį pasakė konferencijoje „Etninė kultūra atkurtoje Lietuvos Respublikoje: pakilimas ar nuosmūkis“. Tą patį brandaus, placentis erudicijos mokslininko mintys apie mūsų tautos gilumines savimones šaknis, kurios iki šių dienų dar mažai kieno buvo pastebėtos, tyrinėtos. Jis ne diletantškai narpliojo vieną kitą tautosakos pavyzdėlį!

Nesutikau nė vieno, kuris galėtų pasakyti, kad Norbertą girdėjo keikiantis, kitus apkalbinėjus, matė girtuokliaujančią ar bent skersu žodžių ką nors pasakiusį apie draugus, kaimynus ar nepažįstamus. Jis visiems būdavo giedras, randas malonų žodį, taktiškas, todėl nešykštėdami palankių minčių apie savo buvusį ekspedicijų vadovą, bendradarbį, kurso draugą ar artimą bičiulį mini vidurinės mokyklos mokinukui, universiteto studentui, kaimo močiutės ir įžymus mokslininkai: „Jo gyvenimas buvo greitas degimas, skubėjimas kuo greičiau užpildyti tautos kultūros pažinimo spragas. Jis sugebėjo nuostabiai įkvepti, skatinti, įpareigoti dirbti kitus. Jis visus šaukė į šventą, nesavanaudišką darbą, savo pavyzdžiu, moka gera tėviškei daryti... Žingsniau Norbertas Velius dideliais lietuvių mitinės būtybės — milžino žingsniais...“, — straipsnyje „Jis žengė milžino žingsniais“, — rašo buvęs to paties tautosakos sektoriaus bendradarbis, įžymus tyrinėtojas habil. dr. Kazys Grigas.

Su Norberto Veliaus asmenybe susijęs gražus tautinio atbudimo, tiesiog galima vadinti kultūrinio sąjūdžio vardas. Juk prievartinio teroro slegiama tauta vis viena ieškojo kelių kūrybai, tautinei savimonei, ypač jaunimo savišaukimui. Kaip rašo Jonas Trinkūnas: „kraštotyros pakilimas atvėrė naujų galimybių, suteikė jėgų tautai atsigaivinti“ (Norbertas Velius — tautinio sąjūdžio dalyvis, „Žingsniai“). Žemaitiškai užsišpyręs, mokslininkai apsišarvavęs, morališkai tvirtas, lietuviškai giedras ir patriotiškai tįsęs Norbertas traukte trau-

kė prie savęs ne tik moksleiviško ar studentiško amžiaus žmones, bet ir ūgtelėjusius ar net prailėjusius įvairaus plauko veteranus. Užtat šio tautosakinio, etnografinio ir kultūrinio sąjūdžio, kurio kryptis buvo labai aiški — medžiagos rinkimas, apibendrinimas, spausdinimas, turėjo ir kitą iš pirmo žvilgsnio nematomą reikšmę: nepaprastos organizuojančios, būdinančios iš tautinio, kultūrinio sąjūdžio tautai vaidmenį. Jo priekyje veikliai, drąsiai ir ryžtingai su kitų pagalba stovėjo ir švytravo Norbertas Velius. Nebe-reik daug kas jį vadino žyniu, kurio sumanumo ir organizuotumo dėka pasirodė nemaža ekspedicijų darbą apvainikavusių knygų apie Zervynas, Ignaliną, Dieveniškes, Gaidę ir Rimšę, Kernavę, Merkinę. Taip buvo pradėtas įdomus ir visais atžvilgiais naudingas Lietuvos istorijai, etnografijai darbas — vietinių kompleksinių monografių leidyba. O kokios abipusės naudos davė susitikimai su kaimo ir miesto žmonėmis! Jie žadino iš apsnūdimo, nusivylimo, išjudino žmones ir kėlė tautinę sąmonę, žadino sveiką savigarbą jausmą. Tačiau darbuotis žemaitis mažai kam pasisakė, kiekis buvo tarmomas, provokuojamas, persekiojamas. Štai reikėjo nesyk keisti darbo metodus, ekspedicijų maršrutus, vietas, nebespausdinti geriausių kraštotyros rinkinių, sakysime, „Gervėčiai“ buvo išleisti tikrai po dvidešimt metų. Įsigilinęs į anapusinio gyvenimo paslaptis, jis pats prie jų prisitartinęs suvirpėdavo, nustebedavo, apstulbdavo. Ne kartą, sėdint ar vaikščiojant jo išgytos sodybos ant Neris kranto pakiemėmis, jis apie tai užsimindavo, svarstydavo, praverdavo turtingo savo vidinio pasaulio dures, kurios niekados tos duryse nebūdavo ligi galo atlapotos. Paslaptin-gumo skraistė, mistiškumo aureolė gaubė jo vidų, kurį jis taip netikėtai nusinėšė Anapus.

Jo jaunystė, jo pomėgis liaudies dainai, apskritai tauri pagarbą liaudies menui ir ypač jo kūrėjui žmogui, spinduliuodavo aplinkai. Todėl jis nesuskačiuojamą kartų dalyvavo Joninėse, Rasos šventėse ir kitokios progose. Ypač prisimintina viena Jonių naktis su papartio ieškojimu, su tai naktiai skirtais juokais, pokštais, žaidimais, kai kiaurą-nakt ligi pačių gaidgysčių skambėjo liaudies dainos ir nė viena nebuvo pakartota. Kas kart nauja ir kitokia, atgabend-ta ne tik iš Dzukijos, parsi-vežta iš Žemaitijos, išgirsta Suvalkijoje, Pelesoje, Rodūnėje ar Apšė — lietuviškose Baltarusijos salose. „Kas tokie an-sambliciai susirinko tenai, prie Balčio ežero, kad visą naktį klausėmės tų skambių ir tokių įvairių lietuviškų dainų ir poringų?“ — kažin kas iš pažįstamų paklausė grįžtančių iš paežerės Norberto Veliaus bičiulių. „O čia turėjome visų mūsų tarmių ir lietuviškų kampų rinktinę chorą“, — atsakė juokomis Norbertas, mostelėjęs į klegantį visais takelio pašaliais kraštotyryninkų būrį.

Turbūt nė vienos vestuvės nebuvo tokios, kaip Norberto ir Ramūnės. Galvės ežero bangos, laiveliai, skambą viena už kitą nuostabesne, melodinges-

ne daina, perpinta mitologiniais intarpais, liaudies papročiais ir pokštais. Iškilmingas išsilaipinimas pilies saloje, vainikai, sveikinimai, kurie tarsi tūkstantinis aidas pažiūro pabiro po nutilusio ežero pakraščius, kurie tarsi gaudytė gaudė kiekvieną garsą, kuris atklydo nuo laimingo būsimosio „velnių ir vėlių karaliaus“ palydos, lydėjusios jį vestuvėn ir povestuvėn ke-lionėn. Kai jauniems buvo nešamos dovanos, tai ne tik giminių nupirkti lėkščių rinkiniai, paveikslai, bet ir iš studentiškių kišenių surinktais rubliais pirkti moliniai puodeliai, kuriuose buvo dvylika įvairių sėklų, — pupų, kviečių, rugių, žirnių ir kt., — kad nepritrūktų jaunųjų gyvenimo kelyje žemiškų gėrybių. Tikrai jų nepritrūko. Ne vien tik jų. Dvasinio turto abudu — tiek Norbertas savo surinktais tautosakos lobiais, dvasiniu giedrumu, nuosirdumu, mokslo metais kruopščiai surinktais auditorijos lobiais, bet ir Ramūnė, baigusi dailės institutą, apdailindavo savo grafikos dar-bais ne vieną draugą gimimo, vardo ar kitokiomis progomis. Abudu Veliai — tiek vyras, tiek ir žmona — vienas kito buvo verti, kūrybingi ir mieli.

Vartau Norberto parašytas, beveik visas su autografais, su kokia viena kita lakesne min-tim dedikuotas, savo rankom suliasiotas mokslines monogra-fijas: „Mitinės lietuvių sakmių būtybės“, „Senovės lietuvių pasaulėžiūra“, „Chthoniškasis lietuvių mitologijos pasaulis“. O kur Norberto rūpesčiu ir jo veržlus energijos kaina su-planuoti, apkalbėti, parengti ir gal jau išleisti kiti stambūs veikalai — „Lietuvių liaudies dainyno“ tomas, su dideliu būriu tautininkų sudaryta di-džiulė lietuvių mitologijos šaltinių antologija! Kadaise vienai bendrakursei, Norber-tai, lyg nejuokiomis esi prasitaręs: „Kokią reikšmę turi visa tai, ką dabar dirbu?“ Turi didelę, Norbertai? Tu pats nenu-jausdamas įsijungei į tą milžiniškos reikšmės ir naujos krypties lietuviškų tyrinėjimų srautą, kuris rodo jau subren-dusį lietuvių intelektą. Dauge-lis lietuvių mokslininkų, jau išbrėdę iš siauros analitinės savo kultūrinės, etninės, etno-loginės ir tautinės savimones detalių, apraiškų tyrinėjimo ribų. Šitai lietuvių aki-vaizdžiai įrodo: tauta sugeba žengti prie apibendrinamųjų mokslinių darbų. Parodo, kad Lietuva, jau peržengusi emb-rione stadiją, kartu su kitomis tautomis, o daug kur net ge-rokai pralenkdama ne vieną savo artimą ar net tolimesnę kaimynę, pajėgia pati įvertinti, pasverti savo dvasinį lo-byną, sugeba tvirtai ir drąsiai rasti vietą Europos ir pa-saulio tautų gretose. Tu vienas iš tų, kurie pajudino, Norber-tai, anksčiau slėptąsias ir už-

guitas dvasines ertmes, kurių turtinga gelmė, kaip ryškia-spalvė vaivorykštė dažnai so-vietmetio diktatų ir režimo ramstčių buvo samoningai try-piama, laužoma, niekinama. Reikėjo mokslo metodu, pačių lietuviškų pasamones gilme-nų analize įrodyti, kad mes, — kaip tu pats esi pasakęs, tu-rime „suprasti savo misiją šioje žemėje, savo kultūros savitumą, bendrąmogiškąją vertę ir jos likimą. Toks noras suprasti save dažniausiai bū-dingas jau ilgą kelią nuėjusioms, brandos amžių pasie-kusioms tautomis. O subrendu-sia tauta galime vadinti tą, kuri ne tik išsikovoją teisę gy-venti po šia balta saule, suku-ria savo valstybines, politines, ekonomines, kultūrinės struk-tūras, bet ir apmąsto, įpras-mina ir įteisinga savo gyve-nimą“.

Jei žolės kuokšteliai pasimai-tina žolėdis, akmenėlis, pak-luvis ir namo pamatus, tvirtai laiko sienas, karklas paupyje, gerdamas drėgmę, saugo krantus, puošia pakrantes, — irgi turi tikslą, atlieka savo paskirtį, tai ką kalbėti, Norbertai, apie tavo mokslinę dra-są, apie tą užmojį, išjudinusi-tas lietuviškąsias kūrybiškos mūsų tautos mitologines gel-mes, prie kurių tik nedaugelis drįso prisitarti, nes truko tiek tikrų intelektualų, tiek ir laiko įvairūs vėjai dar vis priešingai šiam kilniam tiks-lui pūtė. Tad ne veltui ėmeisi šios srities. Išties gal tikrai po dešimties ar daugiau metų teisdris kas pajudinti ir toliau stumti drąsiai šį tavo išmin-tingai, nuosekliai temptą dva-sių, laumių ir būdučių pri-krautą vėžimą, kuris tavo darbštumo, lakios vaizduotės ir tavo meilės gimtajam kraš-tui dėka buvo sėkmingai išju-dintas, bet dabar stovi vietoje, nes tavęs nebėra. Gal Dievas duos, o tavieji mokiniai, kurių visą mokyklą esi sukūręs, pa-sistengs ir pajėgs tuos tavo su-manium ir atkakliu triūsų mi-tologinių barų išverstasias va-gas gilinti ir toliau išradinai, atkakliai plėsti mokslo dirvo-nus.

Dar tikrai metai, kai Litera-tūros instituto viename kam-baryje palikai ilgai zuliną savo kėdę. Siemet būtum šven-tęs šešiasdešimtmetį. Švyste-lėjai kaip meteoras, bet pėd-sakus — gražius, ryškius, sa-vęs ir savo šeimos vertus — daug kur palikai. Gražiai apie tave savo straipsnį užbaigia bendrakursė Aldona Kace-rauskienė: „Iš netikėtumo vis dar sunku atsipeikėti. Dar sunkiau tavo artimiesiems: motinai, žmonai, vaikams. Bet nepulkime į nevilgtį, juk tikime šventųjų bendravimu, nuodė-mių atleidimu, kūno iš numi-rusių prisikėlimą ir amžinąjį gyvenimą“.

(Pabaiga)

Būrys IX PLJ Kongreso dalyvių turėjo progą nuvykti į Barstable County Fair karnavalą. Iš k.: Kristen Logan — Connecticut, Andrius Čizūnas — Washington, DC, Auris Jarašunas — Los Angeles, Vytenis Kirvelaitis, Jonas Variakojis ir Nida Bichnevičiūtė — visi iš Čikagos, Mike Mikolaitis — Pennsylvania, Laisvyda Bielkutė — Bostonas, Pranas Čizūnas — Washington, DC.

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

GREIT PARDUODA
REMAX REALTORS
(773) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Greitas ir sąžiningas pataravimas
- Nuosavybės įsigijimo veltis
- Parkame ir pardudame nerus
- Pensininkams nuolaidos

MISCELLANEOUS

Sutvarkau ir prižiūriu plovėtas. Nupjauju žolę, nežiūrint kokio aukštumo. Įsodinu naują velėną.

Kreiptis:

Kary: 773-737-0032

We are accepting waitress & banquet setup / housekeeping applications. Must be available weekends. Apply in person.

Judd's Red Derby, 127 St. & Kedzie Ave., tel. 708-388-1703

Parduodamas nebaigtas statyti didelis namas Vilniuje, Antakalnyje. Yra galimybė pirkti didelį sklypą. Kreiptis: 780-340-0719 arba 702-384-4478, arba Vilnius, 011-370-2-708-342

Reikalinga moteris padėti namų ruošoje ir prižiūrėti 2 mergaites. Būtina vairuoti savo automobilį. Darbas 4 val. / dieną, 5 d. per sav. Kreiptis po 6 v., tel. 773-239-0780

FOR SALE

Oak Lawn, IL 2 bedr. condo with c/a. \$73,500. Call Karen Gaylord at Century 21/ Dabbs Tel. 708-946-6100

MISCELLANEOUS

ELEKTROS (VEDIMAI) PATARAVIMAI
Turli Chicago miesto leidimą. Dirbu užmėsty. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIAUS PUSPUPIS

AUTOMOBILIŲ, NAMŲ, SVIEKATŲ, IR GYVYBŲ DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapols ir Of. Mgr. Autas S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 89th Street
Tel. (708) 424-8854
(773) 681-8854

TAISOME

SKALBIMO IR DŽIOVINIMO MAŠINOS, ŠALDYTUVUS, ŠILDYMO SISTEMAS, VIRYKLAS, ORO VESINTUVUS.
H. Deckys
Tel. 773-885-8834

MILYNESI MILYNESI
Galite prisigaugauti patys, arba pirkti jau pririnkti. Važiuoti: I-44 iki Michigan East 1 (New Buffalo). Toliau eikite žemiau (MIKE'S BLUEPRINTS). Atsivežkite uogoms krepšelius. Čia graži vieta visiškai šeimai pasidžiaugti gamta.
Tel. 616-469-2800

Šeštadienį, sekmadienį galu pakeisti dirbančią moterį prie senelių ar vaikų priežiūros.

Skambinti: 773-778-6434

HELP WANTED
Išsikveiki darbininkų žolės pjūvui. Darbas maždaug 40-50 val. / sav. Pradžiai \$300. Tel. 708-424-4467. Skambinti tarp 5 v.v. ir 9 v.v.

Reikalinga mergina valyti namus. Tel. 708-385-4884

Startec

SKELBIA:

SUTAUPYSITE
SKAMBINDAMI
Į TOLIMUS
KRAŠTUS!

79¢
už minutę
kalbant su Lietuva
24 val / dieną
7 dienas per savaitę

TIE KRAŠTAI TAIP
TOLI, KAIP TOLI
JOSŲ TELEFONAS!

FREEDOM PLAN

Australija	42c
Kanada	18c
Vokietija	34c
Anglija	23c
JAV	13c

Nėra specialių mokesčių
Nėra suvaržymų
Nereikia pakeisti „long distance company“

1-800-483-5419

Pirmd. - penktid. 9 v.r. - 8 v.v.,
šeštad. - sekmid. 9 v.r. - 5 v.v. EST

STARTEC

The Star of Long Distance Savings

AMŽINYBEN IŠLYDĖJOME A.A. MINDAUGĄ PETRIKĄ

Išaugo gražus, sauletas 1997 m. liepos 18 dienos rytas. Mindaugas Petrikas, Daytona Beach, FL, lietuvių telkinio gyventojas, uolus žuautojas, Lietuvių Bendruomenės Daytona Beach apylinkės darbuotojas pirmininkas, pavyzdin- gas šeimos vyras, tėvas, sene- lis, ir šį kartą panoro nukilti prie Atlanto vandenyno, iš- bandyti meškerės laimę, pa- ilsėti, pasiklausyti amžiną dainą dainuojančio Atlanto.

Išvykdamas prie širdies pri- glaudė savo mylimą žmonelę Danutę, atsisveikindamas ta- rė: nesirūpink, Danute, sugri- šiu.

Deja brangusis Mindaugas nebesugrįžo... Žmona Danutė jo ilgai ir nekantriai laukė. Blogas nujautimas. Ir, štai, prie namų pasirodo policija, pranešanti skaudžią žinią.

Liepos 18 d. po pietų visame lietuvių telkinyje skambėjo telefonai, pranešdami liūd- ną žinią: staiga ir netikėtai, grį- damas iš žuvavimo, greitke- lyje, ištiktas širdies smūgio, mirė a. a. Mindaugas Petri- kas.

O Viešpatie, ir vėl mirties angelas aplankė mūsų telkinį ir amžinybėn išsivedė mielą tėvynainį-kalbėjo šio telkini- o lietuvių ir daug a. a. velio- nio kaimynų amerikiečių.

Laidotuvių kopyčioje nuo- tabi tyla. Tarytum ir Mindau- gas taria mums paskutinį su- diev.

Mindaugas Petrika

Atsisveikinimui vadovavo Daytona Beach lietuvių klubo pirmininkas Jonas Daugėla, pirmas taręs atsisveikinimo žodį ir nušvietęs a. a. Mindau- go Petriko gyvenimą, darbus savajai Tėvynei, išsivijai ir mūsų telkiniui.

A. a. Mindaugas Petrikas gimė 1926 m. birželio 26 d. Kaune. Pradžios mokyklą bai- gė ir M. Peckauskaitės gimna- ziją lankė Kaune. Antrasis pa- saulinis karas, raudonųjų oku- pacija jaunojo Mindaugo sva- jones sutrukdė ir 1944 m. oku- pantams grįžtant į Lietuvą, kur po karo gyveno Eichstade. Čia baigė gimnaziją.

Į Ameriką atvyko 1947 m., būdamas dvidešimt vienerių metų amžiaus. Buvo pašauk- tas atlikti karinę prievolę JAV kariuomenėje. Dalį karinės tarnybos jam teko praleisti Korėjoje. Grįžęs iš kariuo- menės trejis metus studijavo inžineriją Brooklyn College.

Gražia, pavyzdiną lietu- višką šeimą, veddamas Danu-

tę Klimavičiūtę, sukūrė 1952 m. spalio 4 d. Šiais metais Mindaugas ir Danutė būtų šventę keturiasdešimt penke- rių metų vedybinę sukaktį.

Danutės ir Mindaugo Pe- trikų šeima džiaugėsi išaugi- nusi sūnus Edmundą ir Joną, o sūnus Jonas su žmona Lau- ra senelius pradžiugino dviem gražiais vaikaičiais — Janiffer ir Mathew.

A. a. Mindaugas Petrikas Amerikoje dirbo elektroninių ryšių bendrovėje Long Island, New Yorke, elektronikos inži- nieriaus pareigose. Po dvi- dešimt trejų metų darbo toje bendrovėje Mindaugas išėjo į pensiją ir 1993 m. vasario mėn. drauge su Danute per- sikėlė į gražų, ramų, Floridos kampelį, Ormond Beach, FL. Išigijo puikius namus, gražiai išikūrė, vildamiesi čia praleis- ti likusią amžiaus dalį.

A. a. Mindaugas Petrikas buvo ramaus būdo, didelis to- lerantas, nuostabaus darb- tumo ir paslaugumo visiems padėti, žmones mylintis žmo- gus. Šiame telkinyje Jis tuo- jau įsijungė į visokeriopą veiklą, o nuo 1994 m. rū- pestingai ir sumaniai vadova- vo Lietuvių Bendruomenės Daytona Beach apylinkėi, į veiklą įnešdamas naujovių. Jis rūpestingai tvarkė ben- druomeninius reikalus, daly- vavo LB Floridos apygardos suvažiavime Sunny Hills, su- organizavo Bendruomenės pa- bendravimo pietus, kurie dveji metai, kiekvieno mėn. pirmąjį trečiadienį vyksta restorane. Čia išgirstame gerų kalbėtojų įvairiomis temomis paskaitų.

Daytona Beach lietuvių tel- kinyje a. a. Mindaugas buvo la- bai reikalingas ir savo nuo- širdumu, draugiškumu, pagal- ba kitiems teikė visiems džiaugsmą. Jo netekus, lieka didelė spraga visose gyvenimo srityse. Jonas Daugėla apgai- lestavo, kad nelauktoji viešnia ir vėl išsivedė šį mūsų brangų tėvynės sūnų, a. a. Mindaugą.

Lietuvių Bendruomenės Flo- ridos apygardos pirmininkas L. Siemaška, giliai susijaudin-ęs, prisiminė velionį kaip mokslo ir jaunystės draugą, uolų bendruomenininką ir jų neužmirštamą draugystę.

LB Daytona Beach apy- linkės vardu jautrų atsisveiki- nimo žodį tarė valdybos vice- pirmininkas Narcizas Krei- venas, pažymėjęs a. a. Mindau- go didelį taktiškumą visuo- meniniuose darbuose. Algir- das Šilbajoris, Lietuvių klubo vicepirmininkas, atsisveikin- damas klubo ir artimųjų var- du, kalbėjo:

— Mūsų mielą bičiulį a. a. Mindaugą pažinojau dar New Yorke, bet arčiau susipa- žinojome, kai prieš 4 metus Da- nutė ir Mindaugas atsikėlė į Ormond Beach, FL. tapo mūsų kaimynais ir geriausiais draugais. Mindaugas buvo darbštus, energingas ir nieka- da neatsisakė suteikti pagal- bos kitiems. Gyvendami prak- tiškai tik skersai gatvės, dažnai sueidavome, dalinomės darbais, pareigomis, vargais ir džiaugsmiais.

Kai kurie iš mūsų pažino Mindaugą kaip uolų žuvau- toją, kiti Jį žinojo kaip kortų žaidėją, tretį kaip kruopštų fi- latelistą, visi Mindaugą žinojo kaip veiklų, pareigingą Lietu- vių Bendruomenės Daytona Beach apy. pirmininką. Jo šeimai ir visiems, jį paži- nojusiems, jo mirtis palieka sunkų netekties jausmą.

Amžinoji Ramybė Tau, bran- gus Mindaugai, tebūnie amž- nios Tėvynės namuose, baigė jautrų atsisveikinimo žodį Algirdas Šilbajoris.

Paminklas mirusiems ateitininkams Marijampolėje.

Nuotr. Ramunės Kubiliūtės

A. + A. VINCAS ŠUOPYS

Gegužės 29 d., netikėto širdies priepuolio ištiktas, ei- damas 75-uosius gyvenimo metus Sydnejuje mirė Vincas Šuopys, gimęs 1922 m. rugsejo 1 d. Kudirkos Naumiestyje.

Kaip ir daugelis kitų, nu- traukė mokslo ir bėgo nuo fronto, nuo rusų okupacijos, Lietuvą palikęs 1944 metais.

Atsisveikinime religinės apeigos atliko kun. Richardas Grasso ir savo žodyje reikš- damas velionio šeimai užuo- jautą, prisiminė a. a. Min- daugą kaip ištikimą, tėvynės sūnų, šeimos vyrą ir tėvą. Gerėjosi šio telkinio lietuvių gražiui sugyvenimu, užjautimu nelaimėse, ką liudija ir ši skausmo diena, sutraukusi tiek daug tėvynainių atsisvei- kinti a. a. Mindaugą.

Atsisveikinimas baigtas vi- siems sugiedojus „Marija, Ma- rija“.

Liepos 22 d. Prince of Peace bažnyčioje, Ormond Beach vyko gedulingos pamaldos už velionio sielą. Šv. Mišias auko- pirmininkas Narcizas Krei- venas, pažymėjęs a. a. Mindau- go didelį taktiškumą visuo- meniniuose darbuose. Algir- das Šilbajoris, Lietuvių klubo vicepirmininkas, atsisveikin- damas klubo ir artimųjų var- du, kalbėjo:

— Mūsų mielą bičiulį a. a. Mindaugą pažinojau dar New Yorke, bet arčiau susipa- žinojome, kai prieš 4 metus Da- nutė ir Mindaugas atsikėlė į Ormond Beach, FL. tapo mūsų kaimynais ir geriausiais draugais. Mindaugas buvo darbštus, energingas ir nieka- da neatsisakė suteikti pagal- bos kitiems. Gyvendami prak- tiškai tik skersai gatvės, dažnai sueidavome, dalinomės darbais, pareigomis, vargais ir džiaugsmiais.

Kai kurie iš mūsų pažino Mindaugą kaip uolų žuvau- toją, kiti Jį žinojo kaip kortų žaidėją, tretį kaip kruopštų fi- latelistą, visi Mindaugą žinojo kaip veiklų, pareigingą Lietu- vių Bendruomenės Daytona Beach apy. pirmininką. Jo šeimai ir visiems, jį paži- nojusiems, jo mirtis palieka sunkų netekties jausmą.

Amžinoji Ramybė Tau, bran- gus Mindaugai, tebūnie amž- nios Tėvynės namuose, baigė jautrų atsisveikinimo žodį Algirdas Šilbajoris.

Jurgis Janušaitis

dviem atvejais jis buvo ir „Minties“ spaustuvės vedėju. 1955 metais savo akcijas par- davė man. Tada jis jau buvo išmokęs lauzytojo — kompoz- toriaus amato, pamėgo jį, ir pragyvenimą toliau pelnė dirbdamas Sydnejaus dienra- ščio „Morning Herald“ spaus- tuvėje.

Vedė Ireną Kijauskaitę. Jiems gimė du sūnūs — Anta- nas ir Paulius. Deja, vedybinis gyvenimas nebuvo sėkmingas. Abu dar mažus berniukus jis pats vienas užaugino. Tada jis išigijo pieno išvežiojimo verslą ir keletą metų dirbo du dar- bus. Vaikai užaugo be moti- nos.

Išėjęs pensiją, apsigyveno gražiam Sydneyjaus priemies- tyje Seaforth. Daug skaitė. Nuolat rėmė brolių Vokietijoje ir seseris bei gimines Lietu- voje. Buvo labai jautrus lietu- viškiems reikalams, tačiau ka- dangi buvo netekęs klausos, bendruomeniniame gyvenime dalyvauti negalėjo.

Vinco Šuopio laidotuves or- ganizavo sūnūs. Paulius at- skrido iš Naujosios Zelandijos, o Antanas gyveno kartu su tėvu. Laidotuvės siaurame šeimos ratelyje vyko šiaurinių priemiesčių krematoriume birželio 5 dieną. Šeimos noras buvo dalį jo pelenų parvežti į Lietuvą, o kitą dalį palikti Sydnejaus Rookwood kapinių lietuvių sekcijoje.

Su Vincu man teko bendrau- ti ir kartu dirbti „Minties“ spaustuvėje. Jam prašant, 1965 metais kartu su žmona aplankėme jo brolių Vokietijoje, kuris gyveno ir gydėsi Gau- tingen tuberkuliozės ligoni- nėje. 1994 metais aplan- kėme ir jo seserį Lietuvoje. Jis pats keletą kartų vyko į Vo- kietiją ir Lietuvą.

Netekome dar vieno tau- tiečio, nelengvais gyvenimo keliais keliavusio ir atsidū- rusio Australijos žemėje.

Pranas Nagys

Rugpjūčio 15 m. 1810 me- tais gimė Laurynas Rokas Ivinskis, pirmojo lietuviško kalendoriaus „Metskaitlius...“ rengėjas ir leidejas. Mirė 1881.

A. + A.

PRANUI ANDREJAUSKUI

mirus, žmonai MONIKAI, Chicagos lietuvių operos solistei, dukrai ir visiems artimiesiems reiškiamo nuosirdžiausio užuojautą.

Juozė Kristolaitytė-Daugėlienė
ir Elena Baltrušaitienė

TRANSPAK

Siuntiniai į Lietuvą laivu arba oru.
Siunčiame baldus ir komercines siuntas.

Knygos siunčiamos Jūsų pasirinktai bibliotekai arba privačiam asmeniui į Lietuvą, € 59 sv., minimumas \$25.00.

Pinigai pervedami doleriais - nuo išsiuntimo dienos į gavėjo rankas per 2 - 5 dienas.

MAISTO SIUNTINIAI:

\$98.- rūkytos dešros, mėsos konservai, šprotai, vaisių sultys, margarinas, aliejus, sūris, sausainiai, kava, kakava, arbata, cukrus, ryžiai, makaronai, razinos, majonezas, riešutai, žirneliai, agurkai, šokoladas, aspirinas, vitaminai, 50 svarų.

\$39.- šventinis - kava, arbata, kakava, mėsos konservai, vaisių sultys, sausainiai, saldainiai, aspirinas, vitaminai.

\$39.- vaikams - kakava, dešra, mėsos konservai, javainiai, vaisių sultys, riešutinis šokoladinis sviestas, sausainiai, saldainiai.

Istaiga Floridoje: vedėja Vida Meiluvienė
7116 Gulf Blvd., St. Petersburg Beach, FL 33706.
Tel.: d. (813)360-9881, n. (813) 360-1364.

TRANSPAK, 4545 West 63rd St., Chicago, IL 60629

Telefonas: (773) 838-1050; Fax (773) 838-1055

Atstovybė Lietuvoje: Vilnius, 26-24-27, 26-28-27

DRAUGAS, ketvirtadienis, 1997 m. rugpjūčio mėn. 14 d.

Mylimam vyrui

A. + A. JULIUI ŠIMAIČIUI

mirus, velionio našlę dr. KONSTANCIJĄ PAPROC- KAITĘ-SIMAITIENĘ, Innsbruck universiteto stu- dijų kolegę ir mielą bičiulę, giliai užjaučiame ir skausmingomis širdimis dalinamės netekties liū- desiu.

Onutė Abromaitienė
Bronė Motušienė

PADĖKA

Nuosirdi padėka visiems draugams už gausias užuo- jautas mirus mielam Tėvui ir Vyrui

A. + A. KĖSTUČIUI BISKIUI

Ypatinga padėka dukrai Indrei, kuri jau penkeri metai dirba Lietuvai, ir jos pagalbininkams, už suruostas iškilias i- laidotuves.

Kęstutis netikėtai mus paliko gegužės 28-tą dieną, užmigdamas amžinu miegu. Buvo pašarvotas Vilniuje ir gegužės 31-ą dieną palydėtas daugybės draugų ir giminių sauletais tėvynės kloniais, miškais ir paežeriais, į savo gimti- nę Suvalkiją. Ten buvo pašventintas jo pasakų namelis ir jo nenuilstamom rankom įkurtas, Lietuvoje pirmas, „Senjojo Ažuolo“ golfo laukas. Po to jo kūnas buvo palydėtas į geležtas tėviškes kapines, kur buvo atnašautos šv. Mišios. Dabar il- siasi šalia savo protevių Antupių kapinėse, savo išsivijoje Lietuvoje, kaip ir pridera pašventusiam tauriam lietuviui.

Šv. Mišios bus aukojamos jo atminimui sekmadienį, rugpjūčio 17 d., 9 valandą ryto Pal. Jurgio Matulaitio misijai, Lemont, IL. Po šv. Mišių kviečiame pabendrauti Lemonto Pa- saulio lietuvių centro saleje.

Liudintys vaikai Indrė, Aras, Tauras ir žmona Mei- lutė.

AUKOS LIETUVOS STUDENTAMS NAŠLAČIAMS-INVALIDAMS Per dr. A. Prunskienę

Gražina ir Jim Liautaud - \$5,000; Standard Federal Bank - David Macklevich - \$1,000; a. a. dr. V. Tumasonio atminimui draugų suaukoto - \$800; M. Kraye - \$300; Linda Hilko - \$250; Houston Lietuvių Bendruomenė - \$250; dr. Kostas Jablonakis - \$250; Stasys Jakubauskas - \$250; dr. Regina Padleckienė - \$250; Laima ir Algirdas Stepačiai - \$250.

Beglobių vaikų Vilniuje maitinimui Bernice Kudaba paskyrė - \$1,000.

Dr. Albita Prunskienė paaugojo \$5,000, kuriuos paskirstė taip: \$1,000 - studentams, \$1,000 - Tremtinių grįžimo ir iš Sibiro vaikų atvežimui, \$1,000 - Švč. M. Marijos vaikų namams Krakėse - vaikų maitinimui, \$1,000 - kun. St. Tunaičiui Tver- čiuje beglobių senelių namų remontui, \$550 - „Kaimo Vaikų fondui“ daugiaaukštį vargstančių šeimų Vilniaus krašte pagai- bai, \$450 - vieno našlaitio, kurį globoja kun. Ramanauskas trijų metų globai.

Viso \$14,700, iš kurių \$9,700 - studentams, likusieji \$5,000 - kitių šaipai.

Dėkojame aukotojams už došnumą!

„Lietuvos Našlaitių globos“ komitetas,
2711 W. 71 Str., Chicago, IL 60629.

1997 m. liepos mėn. atminimui už mirusius „LIETUVOS VAIKŲ VILČIAI“ aukoję:

a. a. Antaninos Balčiūnės atm. (papildoma): dr. Šarūnas ir dr. Jolanta Peckus - \$50, iš viso - \$200;

a. a. Kazimiero Lietuvinko atm. (papildoma): Audronė ir Gražutis Matutis, Romuald John Nakas, Rita ir Povilas Gytys, Zita Žvirzdys - \$225, iš viso - \$2,315;

a. a. Gedlės Rikukaitės Kunštaitienės atm.: Annarino Vita, Juozas ir šeima, Baršketis Eugenija, Bauckai Olympra ir Mindaugas, Bichnevičiūtė Nida, Bužėnai Virginijus ir Aušra, Budrytė Audrė ir šeima, Čepėnai Aldona ir Vytautas, Černius Rimas, Česlas Romas, Danutė Sabrina, Viktoras, Dovilėnė Jūratė, Eiduk Erwin, Fabijonai Romas, Rita, Bronius, Garbon- kai Laima ir Vacys, Gasick George, Jean ir šeima, Griškėliai Regina ir Rimantas, Gudas Maria ir Viktoras, Gudienė Vincė, Gruodžiai Jadvyga ir Petras, Gvilys Wanda, Ilgnis Danguolė, Jankūnai Larisa ir Aleksas, Jelionaitis Sofija ir Adolfas, Korzonai Danutė ir Raimundas, Krutulaitis L. ir S., Kučiai Regina ir Vi- ktoras, Karaliai Audronė, Medardas ir Vytautas, Irena ir Albertas Kereliai, Kwak John ir Norman, Kwak Debbie ir Mark, Kwak Michelle, Likanderytė Kristina, Lukėnė Ona, dr. F. Mažeika ir Mrs. Utz Marytė ir John, Meištėninkas Loretta, Mruczkawin Frank ir Helen, Obora Lenore, Obora Gene, Ozers Rita ir Gun- tis, Paulius Violeta M. ir Algis, M.D., Pawlik John, Plapiys Lai- ma ir Algis, Poekocimas Rasa ir Remigijus, Račkauskas Baly- R., Rasutis Alicia ir Andrius, Remelkiai Nijolė ir Tomas, Roč- ku- vicnė Marija, Rudaičiai Rikonas ir Teodoras, Ruesch R. ir Glen, Mr. ir Mrs. J.C. Sasso, Skurabekienė Brūtė, Slapiys Vida ir Marius, Statkus Sofija ir Vytenis, Stephens Ramona L., Swa- son Thomas H., Šalčiūnai J.P. ir E., Tjionėliai Indrė ir Dona- tas, Traška Gražina ir Leonas, Truby Aleena ir Robert, Valavi- čius Viktorija ir Antanas, Viktoras Lidija ir Audrius, Žemaitis Regina ir Gintaras - \$1,725.

Užjaučiame mirusiųjų artimuosius ir nuosirdžiai dėkojame aukotojams. „Lietuvos Vaikų vilčiai“ padeda negaliojantiems, tačiau turintiems vilčių ir galintiems pasiekti Lietuvos vaikų kraštą. „Lietuvos Vaikų vilčiai“, 2711 W. 71 Str., Chicago, IL 60629

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Pedagoginis lituanistikos institutas Čikagoje 39-tuosius mokslo metus pradės rugsėjo 6 d., šeštadienį, 9 val. r., Jaunimo centre. Direktoriė Stasė Petersonienė praneša, kad tą dieną vyks studentų registracija, informavimas ir pabendrausimas, o paskaitos prasidės šeštadienį, rugsėjo 13 d., 9 val. r. Jaunimas, baigęs aukštesnias lituanistikos mokyklas, kviečiamas jungtis į instituto programą, tobulinti savo lietuvių kalbos mokėjimą, gilinti lituanistikos žinias. Daugiau informaciją teikiama, paskambinus PLI direktoriui 773-847-1693.

Rugpjūčio 16 d., šeštadienį, 7:30 val. vak. Šaulių namuose, 2417 W. 43rd Str., įvyks susitikimas su Lietuvos nepriklausomo kanalo (LNK) televizijos žurnalais, kuriais TV filmą apie lietuvių gyvenimą Amerikoje. Bus galima išgirsti paskutines naujienas iš tėvynės, Lietuvos televizijos žiūrovams bus progos pasakyti apie save. Po susitikimo — diskoteka. Visus, seniau ir naujai atvykusius, maloniai kviečia dalyvauti LB „Kranto“ apylinkės valdyba.

Albinas ir Andrius Kurkuliai, akcijų brokeriai, maloniai praneša savo klientams ir visuomenei, kad pasirašė sutartį ir nuo liepos 21 d. perėjo dirbti su „First Albany Corp.“ bendrove. Ši bendrovė yra vienas iš aptarnavimo įstaigų, duodanti komiso nuolaidą savo klientams. Dirbdami su „First Albany“, abu Kurkuliai tikisi galesių duoti savo klientams ne tik platesnį rekomendacijų pasirinkimą, bet jų gilesnę analizę, darant investavimo nutarimus. Andrius ir Albinas turi daugelio metų patirtį investavimo srityje ir nori užtikrinti savo klientus, kad toliau jiems teiks nuosirdų ir sąžiningą patarnavimą. Jų nauji telefonai: (Albinui) 312-879-7750; (Andriui) 312-879-7751; iš kitur JAV bei Kanadoje skambinti nemokamai tel. 1-888-879-7730.

Audra Baleišytė, jauna astronomijos doktorantė, Ateitininkų studijų dienų dalyvis — be satelitų ir raketų perkels į erdves. Studijų dienų akademineje programoje numatyta ir daugiau įdomių pasikaitų. Visi ateitininkai kviečiami Darbo dienos savaitgalį, rugpjūčio 29—rugsėjo 1 d. praleisti Dainavoje, artimų bičiulių ir bendraminčių tarpe. Laukiami ir neateitininkai. Skubėkite registruotis pas Vakarę Valaitienę, tel. 773-776-1561. Ji teikia ir platesnes informacijas.

„Draugas“ yra vienintelis visų lietuvių dienraštis plačiame pasaulyje už Lietuvos ribų. Jo reikšmė lietuvių išlaikymui nepaprastai didelė. Remkime „Draugą“ visokiais būdais — ypač lankydami jo renginiuose. Visuomenė nuosirdžiai kviečiama dalyvauti „Draugo“ pokylyje rugsėjo 21 d., 4 val. vak., Martinique salėje. Bilietai gaunami „Draugo“ administracijoje.

Nereikia rūpintis savaitgalio oro pranešimais. Nesvarbu, koks bus oras: karštas, šaltas ar lietingas, Pasaulio lietuvių centro gegužinė tikrai įvyks rugpjūčio 17 d., nuo 12 val. Jei sodelyje negalėsime linksintis, turime didelę salę, kurioje visi sutils. Švęskime visi kartu skubantis vasaros šventę ši sekmadienį, rugpjūčio 17 d.

Dar labai neseniai susikūręs Čikagos lietuvių kultūros klubas „Baltija“, tęsdamas savo kultūrinę veiklą Amerikos lietuvių sostinėje, rengia Kauno Muzikinio teatro solistės Violetos Sagaitytės koncertą, kuris bus rugpjūčio 16 d., 7:30 val. vak., Jaunimo centro kavinėje. Solistei akompanuos pianistas Rokas Zubovas ir jos dukrelė Ainė, kuri taip pat paskambins porą kūrinių solo.

Edward Derwinski, buvęs JAV Kongreso atstovas ir sekretorius JAV veteranų reikalams, dalyvaus lietuvių respublikonų Illinois lygos metinėje gegužinėje rugpjūčio 24 d., sekmadienį, Pasaulio lietuvių centro sode. Ed. Derwinski yra nuosirdus lietuvių draugas, visuomet talkinęs Lietuvos reikalams JAV Kongrese ir dabar palaikantis artimus ryšius su lietuvišiais. Visuomenė kviečiama dalyvauti gegužinėje ir atnaujinti pažintį su mums draugišku JAV visuomenėje bei politikoje įtakingu asmeniu. Renginio pradžia 12 val., tuoj po Mišių Palaimintojo Jurgio Matulaitio misijos bažnyčioje.

Laima Šaltuviene, „Draugo“ ateitininkų skyriaus (šeštadieniais) redaktorė, kalbės ateitininkų studijų dienose, kurios rengiamos Dainavoje rugpjūčio 29—rugsėjo 1 d. Jos tema: „Užrakinti vartai — pedagoginis pašnekesys“. Studijų dienų registraciją tvarko Vakarę Valaitienę, tel. 773-776-1561.

Švč. M. Marijos ir Danguo emimo šventėje, rugpjūčio 15 d., Palaimintojo Jurgio Matulaitio misijos bažnyčioje šv. Mišios aukojamos 8 val. r. ir 7 val. vak.

Labai greitai bėga dienos, metai. Dar daugelis gerai prisimenam baises karo audras, bombardavimus. Taip pat tą didelį liudėsį ir skausmą, kai raudonajam slobinui sugrįžtant, teko palikti savo namus, žemę ir jau nebuvo kelio atgal į tėvynę...

Vos pasibaigus karui, esant Vokietijoje, pasišventę lietuviai, nors ir sunkiomis sąlygomis, tuojau steigė lietuviškas mokyklas, gimnazijas, nes nenorėjo, kad savo kalba bei papročiai išnyktų vaikų ir jaunimo tarpe.

Neseniai buvo gražiai paminėtas ir „Drauge“ aprašytas a.a. komp. Juozas Strolia. Jis po karo buvo Detmold gimnazijos muzikos mokytoju. Visada į klasę ar repeticijas atidavė gerai nusiteikęs. Mėgo kartais ir pajaukauti, bet mokyklyje buvo griežtas.

1947 m. ruošiantis Vasario 16-tai, vieną dieną jis atėjęs mums pasakė: „Dar reikės išmokyti kai ką naujo. Aš radau labai tinkamus žodžius šioms dienoms“. Tai buvo jo sukurtoji gražioji giesmė „Parveski, Viešpatie“. Tada mes ją, ką tik sukurta to savo mokytojo, ir išmokom Vasario 16-tai. Tai įvyko prieš 50 metų!

Tą giesmę, manau, jau daugelis lietuvių yra girdę, o ir giedoję.

Aš tada irgi mokiausi Detmold gimnazijoje. A.a. komp. J. Strolia yra mano labai gerbiamas ir niekada neužmiršamas mokytojas.

Grozvyda Giedraitytė

BALFui šiuo metu labai reikalingi naudoti rūbai ir batai. Maloniai prašomi lietuvių ir tai atkreipti dėmesį ir paaukoti švairių, gerame stovyje rūbų. BALFas dabar ypatingą dėmesį skiria šalpai Lietuvoje ir nuolat siunčia rūbų, maisto bei vaistų siuntinius. Rūbai priimami centro įstaigoje, 4545 W. 63rd Str., Chicago, IL, tel. 773-767-3401, nuo pirmadienio iki penktadienio, nuo 9 val. r. iki 4 val. p.p.

IŠ ARTI IR TOLI

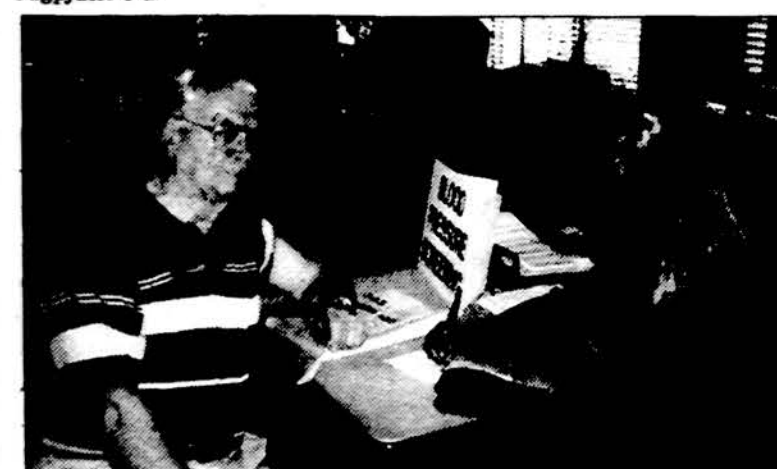
NAUJI MOKSLO METAI „ŽIBURIO“ MOKYKLOJE

Detroito „Žiburio“ liutuanistikos mokykla mokslo metus pradės šeštadienį, rugsėjo 6 d., 8:50 val. ryto Dievo Apvaizdos parapijos patalpose. Visa mokykla eis bažnyčioje 9 val. r. šv. Mišios. Po Mišių salėje vyks trumpas mokslo metų atidarymas; po to visi mokiniai ir mokytojai eis į savo klases. Vysi tėveliai kviečiami kartu dalyvauti šv. Mišiose ir atidaryme.

Mokyklą lankyti kviečiami visi lietuvių kilmės vaikai. Informacijos teikia ir naujų mokinių registraciją priima mokyklos vedėja, tel. 248-553-0135.

Vyrų iširikiavę laukia pietų eilutėje „Draugo“ vasaros šventėje rugpjūčio 3 d.

Žurn. Antanas Juodvalkis prie Cook County med. sesers aptarnaujamo kraujospūdžio matavimo stalo „Draugo“ vasaros šventėje.

IDOMI INFORMACIJA APIE HOLISTINĘ MEDICINĄ

Ši trečiadienį (08.06) Diana Žukauskaitė Plėnienė, RN (registruota med. sesuo) ir Amerikos Holistinės slaugos sąjungos narė skaitė mums, vyresniems „Seklyčioje“ labai įdomią paskaitą apie holistinę mediciną, kuri daugeliui iš mūsų mažai žinoma, o kitiems „Terra incognita“.

Holistinės medicinos pagrindinė idėja yra: gydyti žmogų, o ne simptomus. Simptomai yra kūno „būdas“ atkreipti į save dėmesį. Tas ypatingai aišku apie „karštį“, t.y. aukštą temperatūrą. Jau Hippokratas kadaise yra pasakęs, kad „Duokit man karštį ir aš išgydysiu pacientą“.

Ir užuot „numušus temperatūrą“ — gydytojai ima ieškoti ir žiūrėti, kas tą temperatūrą sukelia. Panašiai elgiasi ir mūsų motinės kadaise, nors nieko nežinojo apie 400 metų prieš Kristų gyvenusių Hippokratą, kuris tikėjo į gydančią gamtos jėgą.

Prelegentė papasakojo, kad nedidelę gydytojų grupę susibūrė Amerikiečių Holistinės medicinos sąjunga. Tai gydytojai, kurie naudoja vadinamąsias „pakeičiamąsias terapijas“ (Alternative Medicine) kartu su tradiciniais vakarietiškomis metodais. Šiuo metu medicina yra pasikeitimo procesas — integratyvinė medicina, nes bandoma sujungti, kas geriausia rytietiškoje gydytojų mokykloje su tuo, kas pasiekta vakarietiškoje medicinoje.

Tas procesas esąs lėtas, nes sunku greit sutvarkyti visus pasikeitimus (be to, reikia laukti ir žiūrėti, ar „Medicare“ ir „Medicaid“ mokes už pakeičiamosios Alternative Medicine patarnavimus).

Atsiminkim, kaip prieš maždaug 20 metų med. gydytojai su panika kalbėjo apie chiropraktus (net „šarlatanais“ vadino), šio meto gydytojai jau siunčia savo pacientus pas chiropraktus įvairiems gydymo procesams, o „Medicare“ ir „Medicaid“ padeda apmokėti išlaidas. Drauda apmoka ir akupunktūristams (kiniečių gydymas adatomis). Netrukus ir medicinos sistema bus įjungta maso terapija ir homeopatija.

Tie dalykai nebūtų įvykę, jei Harvard universiteto tyrinėjimai bei studijos nebūtų įro-

Aurelija Kriauciūnienė (kairėje) ir Birutė Jasaitienė — „Draugo“ vasaros šventės uolios talkininkės.

Danguolė Ilginytė jau daug metų talkina „Draugo“ vasaros šventėse platindama laimėjimų bilietėlius. Kas gali atsakyti, kai platintojos šypsena tokia graži?

Harvard universiteto studijos sudrebino medicinos bendruomenę, privertė keistis ir priimti pakeičiamuosius gydymus kaip dalį mediciniško gydymo. Šiandien jau kai kurie gydytojai mokosi, kaip būti akupunktūristais — sujungdami kiniečių mediciną su vakarietiška, naudoja energijos technikas, pradeda naudoti vaistažolės vietoj chemiškai pagamintų vaistų arba pasinaudoja proto/kono technika, stengdamiesi padėti savo chroniškom ligom arba įtampa besikankinanties ligonims.

Apie 1/3 visų medicinos mokyklų, skirtų paruošti gydytojus, medicinos seselėms ir vaistininkams, skaito pakeičiamosios medicinos paskaitas apie vaistažolės ir terapijas.

Šiandien daug med. seserų grįžta į holistines tradicijas, kuriomis pagrįstas slaugymas. Yra susiorganizavęs slaugymo vienetas „Amerikos Slaugiu holistinę sąjungą“. Tai sąjunga priklauso ir mūsų medicinos seselė Diana Plėnienė. Ji turi savo privačią praktiką Medical/Dental pastate, 6517 S. Kedzie. Tel. (773) 434-4020.

Ji sakėsi nedidžiuojanti ir negydanči mediciniškai, bet suteikia holistinis slaugymo tarpininkavimus, kurie pagreitina gydymą ir pagerina savijautą. Energijos tarpininkavimai (kuriuos ji teikia) yra pripažinti ir „slaugyme naudojami metodai (kaip „chi“ ir „prana“). Taip pat moko proto/kono lavinimus tuos žmones, kurie serga chroniškomis ligomis, nori sumažinti įtampą ir

chroniškų ligų simptomų dažnumą.

Matėm, t.y. pademonstravo visiems susirinkusiems, labai įdomų gydymą.

Pasivažišę skaniais pietumis skirstėmės namo.

Emilija J. Valantinienė

SKELBIMAI

x TRANSPAK praneša: „Gausūs archeologiniai radiniai liudija, kad Palangos Šventosios pajūryje žmonės gyveno ne mažiau, kaip 5 tūkstantčiai metų. Nemenkos būta jų ir kultūros: jie tinklus rėšo tokiais patiais mazgais, kaip ir dabar, turėjo plūdes, tinklų svarelius, skiaures, suktuvus tinklams traukti, valtį, irklus, žiedė puodus, puošėsi gintaro vėriniais“. **Pi-nigai ir komercinės siuntos** i Lietuvą. Maisto siuntiniai. **TRANSPAK, 4545 W. 63 St., Chicago, IL 60629. Tel. 773-838-1050.**

x Noriu pirkti ar pasiskolinti dr. J. Totoraičio išeivijoje išleistas **Sūduvos-Suvalkijos istorijos** abu toms. **J. Rudzevičius, 3306 Wood Ter, Los Angeles, CA 90027. Tel. 213-661-3119, (galima palikti žinutę).** (sk)

x NAMAMS PIRKTI PASKOLOS duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuosimčiais. Kreipkitės į **Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road. Tel. (773) 847-7747.** (sk)

x Dėmesio mokyklinio amžiaus vaikų tėveliams, St. Petersburg, FL Artėja rugsėjo mėnuo, su juo ir vėl suskambės liutuanistikos mokyklų skambučiai. Mūsų LB apylinkės ribose dabar yra nemažas skaičius priešmokyklinio ir mokyklinio amžiaus vaikų. Kviečiame tėvelius susirūpinti liutuanistiniu vaikučių auklėjimu. Mokyklos ir registracijos reikalais skambinkite LB St. Petersburgo apylinkės Švietimo tarybos atstovui **Stasiui Norkūnui**, tel. 398-2489 arba apylinkės vicepirm. **Vidai Melluvienei, 360-1364 (vakarais).**

L.B. St. Petersburg, FL apylinkės valdyba (sk.)

Diana Žukauskaitė-Plėnienė

Prie laimėjimų stalo svečiams patarnavusios „Draugo“ vasaros šventės talkininkės. Priekyje iš kairės: Salomėja Daulienė, Aurelija Kriauciūnienė, Ona Gradinienė, Rita Šakenienė; II eil.: Sofija Plėnienė, A. Savickienė, Laima Vaciūnienė, Valerija Čepaitienė, Aldona Šmulkšienė, Birutė Jasaitienė, Marija Remienė ir Emilija Valantinienė.